IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Finansów Publicznych**
(nr 65)
z dnia 24 czerwca 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 65)

24 czerwca 2020 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Henryka Kowalczyka (PiS)**, przewodniczącego Komisji, oraz posła **Andrzeja Kosztowniaka (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. (druk nr 396) wraz z przedstawioną przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli Analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 roku (druk nr 414) w zakresie:

1) części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje podmiotowe i celowe,
d) państwowy fundusz celowy – Fundusz Reprywatyzacji,
2) części budżetowej 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa:
– dochody,
3) dochody budżetu środków europejskich,
4) części budżetowej 81 – Rezerwa ogólna:
– wydatki,
5) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 16, 21, 44, 46, 66, 75, 78, 99 i 100,
6) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem,
– wydatki,
b) 758 – Różne rozliczenia:
– dochody i wydatki,
7) części budżetowej 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa:
– dochody i wydatki,
8) planu przychodów i rozchodów budżetu państwa,

– „Informację o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2018 roku przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego” (druk nr 401).

W posiedzeniu udział wzięli: **Sebastian Skuza** sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Anna Rybczyńska, Maciej Berek oraz Jarosław Borowski** wicedyrektorzy Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska**, **Łukasz Żylik** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, oraz **Zofia Szpringer** – naczelnik Wydziału Analiz Społecznych i Ekonomicznych w Biurze Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Jak zwykle w celu stwierdzenia kworum zarządzam próbne głosowanie.

Dziękuję. Proszę o wynik. Głosowało 43 posłów, więc mamy kworum.

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych.

Na podstawie próbnego głosowania stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku (druk 396) wraz z przedstawioną przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 r. (druk 414) w zakresie: części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe; części budżetowej 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa, dochody budżetu środków europejskich; części budżetowej 81 – Rezerwa ogólna; części budżetowej 83 – Rezerwy celowe zakresie pozycji 16, 21, 44, 46, 66, 75, 78, 99 i 100; części budżetowej 85 – Budżety wojewodów; części budżetowej 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa oraz rozpatrzenie informacji o poręczeniach i gwarancjach udzielanych w 2018 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz BGK (druk 401).

Informuję, że posiedzenie zostało zwołane przez marszałek Sejmu na podstawie art. 198j ust. 2 regulaminu Sejmu. Wobec powyższego nie jest możliwe wprowadzanie zmian w porządku dziennym posiedzenia.

Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Zgłoszenia do zabrania głosu są poprzez sekretariat Komisji.

Przystępujemy zatem do realizacji porządku. Witam pana ministra Sebastiana Skuzę – sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, panią Renatę Oszast – dyrektora generalnego w Ministerstwie Finansów, oraz pozostałych gości.

Przystępujemy do rozpatrzenia pkt 1. Kontynuujemy rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu w częściach należących do wyłącznej właściwości Komisji Finansów Publicznych. Posłowie otrzymali pocztą elektroniczną informację o wykonaniu budżetu oraz informację Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli, a także opracowania Biura Analiz Sejmowych. Wszystkie materiały są dostępne w wersji elektronicznej na iPadach.

Rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu będzie odbywało się w następującym porządku: wystąpienie dysponenta części budżetowej, posła koreferenta, wystąpienie przedstawiciela NIK, dyskusja, pytania posłów, odpowiedzi przedstawicieli dysponentów.

Przystępujemy zatem do rozpatrzenia wykonania budżetu z części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe. Proszę o zabranie głosu dyrektora generalnego w Ministerstwie Finansów.

Dyrektor generalny Ministerstwa Finansów Renata Oszast:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szczegółowe dane dotyczące wykonania planu finansowego części 19 zostały przedłożone szanownej Komisji, więc pozwolę sobie przedstawić tylko najważniejsze dane w skróconej formule. W zakresie dochodów budżetowych w ustawie budżetowej na 2019 r. w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, zaplanowano dochody w wysokości 579 309 tys. zł. Wykonanie dochodów wyniosło 768 264 tys. zł. Największy udział zrealizowanych dochodów planowanych w części 19 stanowiły dochody w dziale 758. To są rozliczenia różne. Jest to kwota 485 447 tys. zł, co stanowi 63% zrealizowanych dochodów. Podstawowymi źródłami dochodów w tym dziale były odsetki od lokat w złotych w Narodowym Banku Polskim, odsetki otrzymane od rachunku pomocniczego *overnight* w banku Gospodarstwa Krajowego. W stosunku do roku 2018 zrealizowane dochody były wyższe o 132 474 tys. zł.

W zakresie wydatków budżetowych w ustawie budżetowej na 2019 r. w ramach budżetu państwa wydatki części 19 określono w wysokości 7 178 032 tys. zł. W 2019 r. w trakcie wykonywania budżetu plan wydatków został zwiększony o kwotę 650 601

tys. zł z rezerwy celowej, o kwotę 314 tys. zł z części 34 oraz zmniejszony o kwotę 159 142 tys. zł na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2019. Zatem budżet części 19 i po zmianach na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniósł 7 669 831 tys. zł. W roku 2019 w części 19 zrealizowano wydatki w kwocie 7 631 830 tys. zł, co stanowiło 99,5% planu po zmianach, z przeznaczeniem 160 346 tys. zł na dotacje i subwencje, 5207 tys. zł na świadczenia na rzecz osób fizycznych, 5 020 616 tys. zł na wynagrodzenia, 767 760 tys. zł na pochodne od wynagrodzeń, 1 410 119 tys. zł na pozostałe wydatki bieżące jednostek budżetowych, 227 782 tys. zł na wydatki majątkowe.

Z zakresie wydatków budżetu środków europejskich w części 19 w ustawie budżetowej na rok 2019 określono kwotę w wysokości 33 058 tys. zł. W trakcie roku plan wydatków uległ zwiększeniu z rezerwy celowej o kwotę 30 113 tys. zł do wysokości 63 171 tys. zł. Wykonanie powyższych wydatków wyniosło 56 711 tys. zł, co stanowiło 90% planu po zmianach. W stosunku do roku 2018 wykonanie wydatków budżetu środków europejskich spadło o 43 649 tys. zł. Spadek planu po zmianach oraz zrealizowanych wydatków wynikał głównie z mniejszego wydatkowania środków z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-20.

W ujęciu zadaniowym w zakresie części 19 wyszczególniono 8 zadań, wśród których wskazano jedno zadanie priorytetowe – numer 41. Jest to realizacja należności budżetu państwa. Na realizację wszystkich ośmiu zadań w 2019 r. przeznaczono kwotę w wysokości 7 688 541 tys. zł, to jest 99% planu po zmianach, w tym: budżet państwa to kwota 7 631 830 tys. zł, budżet środków europejskich to kwota 56 711 tys. zł.

Ministerstwo Finansów obsługuje również Fundusz Reprywatyzacji. W 2019 r. dokonano jednej korekty planu finansowego funduszu. W 2019 r. przychody zostały zrealizowane w wysokości 85 098 tys. zł, co stanowi 166% planu i 115% planu po zmianach. Głównie są to odsetki od środków zgromadzonych na rachunku bankowym Funduszu Reprywatyzacji. Natomiast ze środków funduszu zrealizowano koszty w wysokości 1 337 589 tys. zł, co stanowi 175% planu i 47% planu po zmianach. W szczególności są to wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wydatki związane z zaspokojeniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa zasądzonych wyrokami. Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, proszę o pozytywną opinię.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Proszę posła koreferenta o przestawienie koreferatu. Panie pośle – zwracam się do Marcina Porzucka – bardzo proszę.

Poseł Marcin Porzucek (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, otrzymaliśmy kompleksowe dokumenty jak również moja poprzedniczka – pani dyrektor, szczegółowo przedstawiła temat, więc nie będę się powtarzał. Ja ze swojej strony chciałem wyrazić zadowolenie, że w części 19 wykonanie dochodów wyniosło 768 264 tys. zł, co stanowiło 133% kwoty ujętej w ustawie budżetowej na rok 2019. Chylę czoła zarówno w tym zakresie jak i w innych aspektach, ponieważ Ministerstwo Finansów, pan premier Mateusz Morawiecki i jego drużyna bardzo dobrze wykonali budżet na rok 2019. Mam nadzieję, że mimo tych problemów, z którymi boryka się cały świat w 2020 r. nadal będziemy prymusem wśród krajów Unii Europejskiej. Bardzo dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, przechodzimy w takim razie do pytań. Czy mamy w tej części pytania do przedstawicieli ministerstwa? Pytam przede wszystkim państwa posłów. Nie słyszę pytań. Serdecznie dziękuję.

Szanowni państwo, w takim razie przychodziły do drugiego punktu dzisiejszego posiedzenia komisji. Część budżetowa 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa, dochody. Referuje przedstawiciel Ministerstwa Finansów. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, część 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa, obejmuje dochody podatkowe, część dochodów niepodatkowych oraz dochody pochodzące z Unii Europejskiej przeznaczone na finansowanie programów i projektów realizowanych przez administrację rządową. Wykonanie dochodów ogółem w tej części w 2019 r. wyniosło 376 965 983 tys. zł, czyli nominalnie o 2,2% więcej w stosunku do kwot zapisanych w ustawie budżetowej na 2019 r. Wśród dochodów w tej części najistotniejsze były dochody podatkowe i inne wpłaty. W 2019 roku dochody podatkowe zostały wykonane w kwocie wyższej, niż zaplanowano w ustawie budżetowej o około 7 650 000 tys. zł, to jest o 2,1%. Na poziom dochodów budżetu państwa w 2019 r. wpływ miała zarówno sytuacja makroekonomiczna jak również działania podejmowane przez administrację skarbową. Wyższe wykonanie dochodów odnotowano w przypadku VAT o około 1 300 000 tys. zł, CIT o 5 200 000 tys. zł i PIT 1 100 000 tys. zł. Nieznacznie niższe były wpływy z akcyzy – można powiedzieć, że kwotowo o około 600 000 tys. zł, a procentowo wykonanie wyniosło 99,2%. Należy jednak zwrócić uwagę na pewien fakt, że w 2019 r. wprowadzono nieplanowaną w ustawie budżetowej obniżoną stawkę akcyzy w związku z konsumpcją energii elektrycznej. W 2019 r. relacja dochodów podatkowych (budżetowych) do PKB spadła do poziomu 16,2%, czyli o około 0,3 punktu procentowego. W porównaniu z 2018 spadek relacji do PKB nastąpił głównie w podatku VAT o około 0,3 punktu procentowego oraz w podatku akcyzowym. Zwracam tutaj uwagę, że w przypadku podatku VAT należy zauważyć, że udział do PKB dochodów z VAT według metodologii ESA byłby tylko nieznacznie niższy niż obserwowany w 2018 r. (spadek o 0,1 punktu procentowego). W przypadku podatku akcyzowego trzeba zwrócić uwagę na inną rzecz – na charakter tego podatku, czyli stawki kwotowe liczone od pewnego wolumenu. Spadek udziału do PKB w przypadku braku podwyżek stawek akcyzy wydaje się być całkowicie naturalny. Dodatkowo to, co już mówiłem, że należy uwzględnić wspomnianą obniżkę stawki na energię elektryczną.

Na wykonanie dochodów budżetowych w 2019 r. miały wpływ zmiany systemowe. Tutaj może ograniczę się do podania takich najważniejszych. Były to działania mające na celu zwiększenie stopnia przestrzegania przepisów podatkowych ograniczających straty z tytułu oszustw podatkowych oraz unikania opodatkowania. Do tych działań zaliczyć należy między innymi wdrożenie dla wszystkich przedsiębiorców systemu miesięcznego raportowania sprzedaży i zakupów czy też wprowadzenie klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania. Do działań tych zaliczam również działania legislacyjne w obszarze podatków dochodowych, mające na celu uszczelnienie systemu podatkowego oraz istotne zmiany systemowe związane ze zmniejszeniem obciążeń fiskalnych – takie, jak: wprowadzenie zwolnienia od podatku od przychodów ze stosunku pracy, spółdzielczego stosunku pracy, stosunku służbowego lub stosunku pracy nakładczej oraz przychodów z działalności wykonywanej osobiście otrzymywanych przez pracownika do ukończenia 26. roku życia do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł. To zwolnienie obowiązuje od dnia 1 sierpnia z limitem na 2019 r. ustalonym na kwotę proporcjonalną 35 636,67 zł. Zwracam również uwagę na ponad dwukrotne podwyższenie kwotowo kosztów uzyskania przychodów dla pracowników wprowadzone od dnia 1 października 2019 r. a także na obniżenie z 18 do 17% również od dnia 1 października stawki podatku z pierwszego przedziału skali podatkowej. Od dnia 1 stycznia wprowadzono również obniżkę stawki podatku akcyzowego od energii elektrycznej z poziomu 20 zł za megawat do 5 zł. Obniżenie stawki akcyzy od energii elektrycznej jest jednym z czterech mechanizmów przewidzianych w ustawie o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, które miały na celu utrzymanie na odpowiednim poziomie cen energii elektrycznej. Zwracam również uwagę na działania uszczelniające wprowadzone na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania drogowego i kolejowego oraz przewozu towarów oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta wprowadziła między innymi obowiązek rejestracji przez podmioty dokonujące sprzedaży oleju opałowego oraz podmioty zużywające olej opałowy oraz rozszerzyła system monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów SENT o obrót olejami opałowy. Celem tych działań było stworzenie warunków ułatwiających organom

podatkowym weryfikację kwot akcyzy od oleju opałowego. Nowe warunki obrotu olejami opałowymi obowiązują od dnia 1 września 2019 r.

Według wstępnych szacunków w 2019 r. luka podatkowa w obszarze VAT nie uległa istotnemu zmniejszeniu. To zmniejszenie było, ale ono nie było duże, to jest, z 12,08% w 2018 do 12,03%. Nie ma tutaj takich… Jest mniej więcej na tym samym poziomie, ale dla porównania we wcześniejszych latach był to poziom niemal dwukrotnie wyższy. Teraz możemy mówić o pewnej takiej stabilizacji i podejmowaniu działań w zakresie jeszcze jej zmniejszenia bardziej może na poziomie operacyjnym. Patrząc również na dochody podatkowe, jak już powiedziałem, tylko nieznaczne niewykonanie w stosunku do ustawy budżetowej było w podatku akcyzowym. Kwotowo planowana była kwota 73 000 000 tys. zł. Kwota faktycznie wykonana to 72 395 920 tys. zł. W innych pozycjach dochodów podatkowych było wszędzie przekroczenie średnio o 2,3%.

Wysoka Komisjo zwracam się z uprzejmą prośbą o pozytywne zaopiniowanie wykonania budżetu w części 77 za rok 2019. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. O przestawienie koreferatu bardzo proszę pana posła Janusza Cichonia. Panie pośle, bardzo proszę.

Poseł Janusz Cichoń (KO):

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni państwo, rzeczywiście jest tak, jak powiedział pan minister przed chwilą, że wykonanie w części 77 nominalnie o 2,2% przekroczyło zapisy w ustawie budżetowej. To niewątpliwie upoważnia do konkluzji, że sprawozdanie to zasługuje na pozytywną opinię Komisji Finansów Publicznych. Ale – to wybrzmiało również w wypowiedzi pana ministra – relacja dochodów podatkowych do budżetu państwa… do PKB spadła o 0,3% w porównaniu do roku 2018. I to jest pewien niepokojący sygnał, zwłaszcza że tak naprawdę obciążenia podatkowe poza tą akcyzą nie spadły, bo nawet jak popatrzymy na podatek dochodowy i weźmiemy pod uwagę, że kwota wolna pozostała bez zmian, koszty uzyskania przychodów zmieniły się od października, progi podatkowe nie zmieniły się również, to oznacza, że efektywnie wzrosło opodatkowanie. Taki – mogę powiedzieć – bardzo duży przyrost dochodów, jeśli chodzi o PIT, wynika w dużej mierze z faktu, że bardzo szybko rosły wynagrodzenia w 2019 r. jak również rosło zatrudnienie. Dlaczego ten sygnał jest niepokojący? Jest niepokojący również dlatego, że wprowadziliście państwo całą masę rozwiązań, które miały przynajmniej teoretycznie uszczelniać system podatkowy, czyli tak na dobrą sprawę ta relacja powinna się poprawiać, a nie pogarszać. Natomiast jednak pogorszyła się. Nie wszędzie. W CIT, tyle że warto tutaj również zwrócić na to uwagę, że to jest podatek, w którym zaniechania tak naprawdę są gigantyczne. Mówimy o tym od wielu lat. Luka podatkowa jest zdecydowanie większa niż w VAT. Wszyscy mają tego świadomość, a działania – wygląda na to – w dalszym ciągu są niewystarczające.

Wnikliwej analizie pewnie trzeba by było poddać to, co się dzieje w VAT. Nie ma na tym posiedzeniu i, myślę, nie przeczytał sprawozdania pan poseł Horała. Pewnie nie przeczytał tego sprawozdania również pan poseł Smoliński, bo gdyby je przeczytali, to mielibyśmy już dzisiaj wnioski do prokuratury o wszczęcie postępowania, bo przecież mamy do czynienia z sytuacją, w której wzrost dochodów z VAT jest niższy niż wzrost PKB, niż przyrost PKB, spada także… spadają dochody z VAT w relacji do PKB właśnie. Przypomnę, że to była podstawowa argumentacja, którą posługiwała się komisja specjalna do spraw VAT, mówiąc skrótowo. To były – mogę powiedzieć – dowody na to, że rośnie luka, że Minister Finansów jest nieudolny, że nie radzi sobie z mafiami VAT-owskimi, albo nawet sam kradnie. Ja mogę powiedzieć, że nie będę składał wniosku o wszczęcie postępowania do prokuratury, ale uważam jednak, że Komisja Finansów Publicznych, także w interesie Ministerstwa Finansów, powinna bliżej nieco przyjrzeć się działaniom uszczelniającym podejmowanym w ostatnich latach i że powinniśmy poprosić Ministra Finansów o przedstawienie OSR *ex post* do tych działań, które od 2015 r. były podejmowane, bo ja przypomnę jeszcze państwu, że negowaliście państwo do tej pory istnienie procykliczności w dochodach podatkowych, co, biorąc pod uwagę to, co się zaczęło dziać w 2019 r., a niestety moim zdaniem będzie się działo w znacznie większym stopniu

w roku 2020, oznacza, że będziecie musieli sami to wszystko wziąć na klatę i sobie przypisać te spadki dochodów, z jakimi będziemy mieli do czynienia. Powtórzę jeszcze raz, uważam, że powinniśmy bliżej się przyjrzeć temu właśnie. Mówię o tych działaniach uszczelniających i o OSR *ex post* w tej dziedzinie.

Nie byłbym sobą, gdybym nie wrócił na moment jeszcze do hazardu, bo tutaj nie mogę powiedzieć… Zresztą powtarzam to od kilku ładnych lat, od 5 lat. Zmieniliście państwo reguły gry. Przestrzegałem przed tym, że liberalizujemy rynek. I mamy dzisiaj zadowolenie Ministra Finansów, że rosną dochody z podatku od gier, że rośnie liczba graczy, że rośnie liczba salonów, bez refleksji, jakie są konsekwencje takiej polityki i wzrostu tych dochodów. Warto byłoby przyjrzeć się temu, jakie są te konsekwencje, jakie są koszty społeczne, bo one z pewnością są zdecydowanie wyższe niż te korzyści, które odnotowujemy w budżecie. To tyle. Powtórzę, konkluzja – wyraziłem ją na wstępnie – to jest pozytywna opinia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Gorąco proszę o odniesienie się przez Najwyższą Izbę Kontroli do tematu.

Wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Maciej Berek:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę wykonania budżetu państwa w części 77 w zakresie realizacji dochodów budżetowych, działań związanych z pobieraniem i egzekucją dochodów budżetowych, sporządzenia rocznego sprawozdania budżetowego z wykonania planu dochodów budżetowych, systemu kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzenia tego sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych oraz nadzoru i kontroli sprawowanej przez dysponenta części budżetu państwa, czyli przez Ministra Finansów, wymaganej przez przepisy ustawy o finansach publicznych. Oczywiście podstawą do dokonania tej oceny są wartości i liczby, które były już przez pana ministra przywoływane, a także w koreferacie pana posła. W związku z tym ja nie będę do nich wracał. Tam jest wykonanie kwotowo zarówno wyższe od planu jak i wyższe od wyniku osiągniętego w zeszłym roku. W tym roku, o którym rozmawiamy, 2019 na to wykonanie dochodów powyżej prognozy w największym stopniu wpłynęło wykonanie lepsze niż planowane dochodów podatkowych, wśród których o prawie 19% więcej powyżej prognozy zrealizowano dochody z podatku dochodowego od osób prawnych. Również w przypadku pozostałych podatków były pewne przekroczenia w stosunku do planu. To, co chcemy podkreślić jako Najwyższa Izba Kontroli, to naszym zdaniem – pan minister również o tym mówił – kolejne działania uszczelniające system podatkowy mają wpływ na osiągane rezultaty. Do tych, które już były wdrożone i rozwijane – część z nich pan minister wymienił – zwracamy tam uwagę właśnie na system monitorowania przewozu SENT, na STIR, oczywiście na *split payment*, dochodziły również kolejne. I znów pan minister wskazywał je. Zwracaliśmy uwagę między innymi na te zmiany, które dotyczyły obowiązku raportowania schematów podatkowych czy zasady rozliczania podatku u źródła. Przede wszystkim jednak zwróciliśmy uwagę, że w jednostkach Krajowej Administracji Skarbowej rozszerzono zastosowanie narzędzi informatycznych, które umożliwiają wykorzystanie danych pochodzących z plików JPK VAT i danych gromadzonych w systemie STIR do działań analitycznych i prowadzenia czynności sprawdzających lub działań egzekucyjnych, tym samym potwierdzając, że z upływem czasu ten zbiór danych, który płynie dzięki tym systemom, jest wykorzystywany zgodnie z docelowym przeznaczeniem wdrażania tych systemów. Jako przykład chcę również wskazać, że zwróciliśmy uwagę na przykład na to, że wzrosły efekty prowadzonych czynności sprawdzających z niespełna 2,5 mld w 2018 r. do 3,5 mld w roku 2019. Mówię o czynnościach sprawdzających między innymi dlatego, że to jest ta forma działalności administracji skarbowej, która jest stosunkowo najmniej dolegliwa dla podatnika, bo najmniej go angażująca, istotnie mniej niż wszystkie czynności podejmowane w toku postępowań kontrolnych.

Krótko jeszcze o zaległościach podatkowych, bo to również tak, jak powiedziałem, było przedmiotem naszej oceny. Zaległości podatkowe na koniec 2019 r. przekroczyły 105 000 000 tys. zł, z tym, że odnotowujemy również to, że wzrost o 4,2% tych zaległości w stosunku do roku ubiegłego jest niższy od tempa wzrostu dochodów podatkowych. Dochody podatkowe wzrosły o 6,9%. W strukturze zaległości podatkowych największy udział mają oczywiście zaległości w podatku VAT, co jest związane w znacznej mierze z należnościami wynikającymi z decyzji wystawianych na podstawie art. 108 ustawy o podatku od towarów i usług. To jest przepis stosowany do tych podatników, którzy mieszczą się w tej kategorii „podatnicy znikający, puste faktury". Mówiąc w dużym uproszczeniu są to zaległości trudno ściągane, w znacznej mierze takie, które pomimo prowadzonych postępowań nie są możliwe do skutecznego wyegzekwowania.

Ostatni element, na który chciałbym zgodnie z prośbą pana przewodniczącego, żeby ograniczać się do kilku najważniejszych elementów… ostatnią informację, którą chciałbym Wysokiej Komisji przedstawić, jest to, że patrzymy również co roku na wydatki ponoszone na działalność administracji skarbowej, co było referowane przy omawianiu części 19 w relacji do wpływów podatkowych osiąganych w części 77. Ta relacja w roku 2019 nieznacznie się pogorszyła z 62,6 zł w roku 2018 do 60,1 zł w roku 2019. Wyjaśniamy w wystąpieniu pokontrolnym i odnotowujemy powody, dla których ten wzrost wydatków na działalność administracji skarbowej nastąpił, i nie negujemy tego, bo rozumiemy również potrzebę zmian w systemie wynagradzania pracowników i funkcjonariuszy administracji skarbowej.

Konkludując, w skontrolowanym obszarze nie stwierdziliśmy nieprawidłowości w działaniach Ministra Finansów. Wykonanie budżetu państwa w części 77 zostało przez Najwyższą Izbę Kontroli ocenione pozytywnie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Serdecznie dziękuję. Szanowni państwo, teraz powinniśmy przejść *de facto* do pytań i do dyskusji, ale myślę, że w części 77 mamy jeszcze jeden z punktów, a więc dochody budżetu środków europejskich, stąd pytanie, czy pan minister mógłby nam przedstawić to po to, żebyśmy później całą część 77 mogli opracować i przejść później do dyskusji i do odpowiedzi państwa? Panie ministrze, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, oczywiście mogę przedstawić wykonanie dochodów budżetu środków europejskich, niemniej jednak to jest odrębna część budżetowa, cześć 87. Jeżeli jest takie życzenie, żebym przedstawił to teraz, to jak najbardziej.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Dziękuję bardzo. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w ustawie budżetowej na rok 2019 w części 87 – Dochody budżetu środków europejskich, zaplanowane zostały dochody w łącznej wysokości 69 716 396 tys. zł.

Na powyższą kwotę składały się dochody z tytułu realizacji perspektywy finansowej 2014-2020, mechanizmu finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego – III perspektywa finansowa i Norweskiego Mechanizmu Finansowego, III perspektywa finansowa oraz Wspólnej Polityki Rolnej. W 2019 r. Zrealizowano dochody budżetu środków europejskich w łącznej wysokości 73 549 101 tys. zł, co stanowiło 105,5% planu ujętego w ustawie budżetowej na rok 2019.

Zrealizowane dochody związane były z realizacją takich zadań, jak… perspektywy finansowej 2014-2020, to jest, 16 regionalnych programów operacyjnych – te dochody były w wysokości 21 005 986 tys. zł – Program Operacyjny Polska Cyfrowa w wysokości 1 247 502 tys. zł, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój w wysokości 4 245 896 tys. zł, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w wysokości 16 076 855 tys. zł, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój w wysokości 1 965 787 tys. zł, Program Operacyjny Polska Wschodnia – 1 313 774 tys. zł, Program Operacyjny Rybactwo i Morze – 234 380 tys. zł, Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa – 226 214 tys. zł, Instrument Łączący Europę w wysokości

1 595 362 tys. zł. Ponadto mechanizm finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, III perspektywa finansowa – 12 195 tys. zł, Norweski Mechanizm Finansowy, III perspektywa finansowa – 825 tys. zł, Wspólna Polityka Rolna – 18 949 283 tys. zł.

Ponadto na dochody wpłynęły rozliczenia płatności końcowych dla perspektywy finansowej 2007-2013. Z tytułu 16 regionalnych programów operacyjnych kwota wyniosła 5 761 052 tys. zł, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka w wysokości 768 153 tys. zł, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko w wysokości 145 829 tys. zł i taka niewielka kwota z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w wysokości 7 tys. zł.

Jeszcze może tak dodatkowo powiem, że w ustawie budżetowej na rok 2019 zaplanowano deficyt budżetu środków europejskich na kwotę około 15 500 000 tys. zł, przepraszam, 15 500 tys. zł. Wynik budżetu środków europejskich ukształtował się ostatecznie na poziomie dodatnim 2 642 506 tys. zł, co wynikało głównie z rozliczenia ostatnich 5% płatności w ramach perspektywy finansowej 2007-2013, czyli głównie Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz tych, o których mówiłem, czyli 16 regionalnych programach operacyjnych. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, wnoszę o pozytywne zaopiniowanie części 87 dotyczącej dochodów budżetu środków europejskich. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Serdecznie dziękuję, panie ministrze. Poproszę o wygłoszenie koreferatu przez pana Dariusza Rosatiego. Nie wiem, czy jest w tym momencie z nami zdalnie. Chciałbym zapytać, czy mamy kontakt z panem posłem Rosatim? Szanowni państwo, w takim razie, jeżeli nie ma możliwości połączenia się z panem posłem Dariuszem Rosatim, nie było tutaj jakichś wielkich kontrowersji co do tego w wypowiedzi pana ministra, gorąco proszę w takim razie o przedstawienie stanowiska ze strony Najwyższej Izby Kontroli, a później przyjdziemy bezpośrednio do dyskusji na temat części 77 i 78. Bardzo proszę.

Wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Dziękuję, panie przewodniczący. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Anna Rybczyńska, wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniała wykonanie budżetu państwa w 2019 roku w części 87 – Dochody budżetu środków europejskich, oraz realizację w Ministerstwie Finansów zadań z zakresu obsługi płatności środków europejskich. Ocenie podlegały w szczególności działania związane z opracowaniem i wykonaniem planu dochodów budżetu środków europejskich, obsługa płatności dokonanych z budżetu środków europejskich, system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania rocznego sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetu środków europejskich oraz planowanie i wykonanie wydatków oraz wyniku budżetu środków europejskich. W żadnym z tych wymienionych przed chwilką obszarów Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła nieprawidłowości. Pozytywnie zaopiniowano sprawozdanie roczne z wykonania planu dochodów budżetu środków europejskich części 87, które sporządzono terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a dane wykazane w tym sprawozdaniu były zgodne z kwotami wynikającymi z ewidencji księgowej. Na etapie realizacji ustawy budżetowej Minister Finansów sprawował ogólną kontrolę wykorzystania środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA.

W wyniku kontroli Najwyższa Izba Kontroli zgłosiła dwie uwagi. Pierwsza dotyczyła zaplanowania, podobnie jak w latach poprzednich, ponad 40% wydatków budżetu środków europejskich w rezerwach celowych budżetu państwa. Kolejna kwestia dotyczyła z kolei wyniku finansowego budżetu środków europejskich. Przy jego określaniu nie zostały uwzględnione bowiem zwroty płatności dokonanych w latach 2010-2018, które wpłynęły na rachunki do obsługi płatności w 2019 r. w wysokości 1,3 mld zł, co skutkowało zaniżeniem nadwyżki o tę kwotę. Na konieczność uwzględnienia tych zwrotów zgodnie z zasadą kasowości i roczności budżetu w wyniku budżetu środkowoeuropejskiego bieżącego roku, Najwyższa Izba Kontroli zwracała uwagę już w latach poprzednich. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Serdecznie dziękuję. Szanowni państwo, przechodzimy w takim razie do dyskusji. Bardzo proszę o pytania ze strony państwa posłów. Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Izabela Leszczyna (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. To znaczy, szczerze mówiąc, troszkę mnie zmyliło złączanie tych części. Chciałabym również przeprosić w imieniu pana profesora Rosatiego, ale tak naprawdę początkowa wersja była taka, że o 12.30 miało rozpocząć się inne posiedzenie Komisji i pewnie część posłów również… później oczywiście nastąpiła zmiana, ale część posłów ma również zaplanowane jakieś inne zajęcia wcześniej. Natomiast bardzo krótko tylko do tej drugiej części, czyli do budżetu środków europejskich. Chciałabym zapytać pana ministra, panie ministrze, o zmiany w takiej rezerwie celowej, w rezerwie na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, bo ja rozumiem, że wszyscy byliśmy bardzo zadowoleni z pana sprawozdania, ale jeśli rezerwa na współfinansowanie środków została uszczuplona i z 7,5 mld wcześniej planowanych rozdysponowano tylko 4 700 000 tys. zł, to znaczy, że nie zrobiliśmy różnych rzeczy, tak? Chyba że po prostu ta rezerwa była źle zaplanowana? Gdyby więc pan minister odniósł się do tego, choć to jest pewnie mniej istotne.

Z kolei tej części pierwszej, którą koreferował pan poseł Cichoń, mam kilka uwag. Oczywiście mówimy tu o dochodach, ale trudno tu abstrahować w gruncie rzeczy, mówiąc o dochodach, od równowagi finansów publicznych, bo w gruncie rzeczy później będziemy omawiać wydatki w poszczególnych częściach i jeżeli tak poszatkujemy ten budżet, to w całości już go nigdy na tej Komisji nie zobaczymy. Chciałabym więc zwrócić uwagę pana ministra na to, że w obu opiniach do wykonania budżetu w 2019 r. pojawiają się niepokojące zdania o pogłębiającej się nierównowadze finansów publicznych, sugerujące wprost, że na nadchodzące spowolnienie – i nie mówię tu w ogóle o COVID, tylko o tym, że wszyscy przecież prognozowali spowolnienie – rząd kompletnie nie przygotował finansów publicznych. Co więcej, przez całe właściwie 5 lat całkiem dobrej koniunktury państwo zmniejszyliście dług publiczny o 3,8 punktów PKB natomiast takie kraje, jak Czechy czy Węgry obniżyły swój dług publiczny o 10 czy 11 punktów procentowych. Więc z jednej strony cieszymy się bardzo, że dochody były wysokie i zostały zrealizowane w ponad 100% zaplanowanych, ale to w gruncie rzeczy nie zmienia faktu, że sytuacja finansów publicznych jest… była zła… powiedzmy sobie, nie była dobra na początku 2020 r. a teraz jest koszmarna, fatalna i właściwie nikt nie wie, jaki jest deficyt, jaki jest dług publiczny. Wypchnęliście państwo te wszystkie obligacje do PFR, do BGK. Nie wiem, czy Minister Finansów w ogóle nad tym panuje. Premier nie panuje na pewno. Chodzi i opowiada o 100 mld złotych, które już przekazał do firm, raz to jest 88, za godzinę to jest 100 mld zł, a tymczasem z budżetu państwa w sumie, jak zsumujemy wszystkie te wydatki, to jest nie więcej niż 1% PKB. Cała reszta to jest dług pozabudżetowy.

To, do czego chciałabym, żeby pan minister się odniósł, bo jednak przemknął pan nad tym, to jest to, że nie ma uszczelnienia. Mamy rozszczelnienie. Nie wiem, co zrobicie w tym roku – wspominał o tym pan poseł Cichoń – jak luka VAT-owska wystrzeli wam w górę, a dochody z VAT będą spadały na przykład tak, jak spadły te dochody z maja, które *de facto* pokazują nam kwiecień, bo pan minister, kiedy pan przewodniczący Kowalczyk prosił, żebym nie mówiła o tym już przy KNF, wspomniał, że dochody budżetu państwa w stosunku do roku ubiegłego za pierwsze 5 miesięcy zmniejszyły się tylko o 9... To znaczy, stanowią 91%, więc to jest nieduży spadek i jest wszystko dobrze. Dobrze nie jest, panie ministrze, bo nie powiedział pan, że to, co się stało z VAT kwietniowym, to jest spadek o 34% mniej więcej. O 34% mamy mniejsze dochody z VAT rok do roku, a sprzedaż detaliczna spadła tylko… znaczy „tylko”? Aż, ale o 22%. więc z VAT dzieje się to, o czym opowiadaliśmy od czterech lat, a czego państwo niestety nie słuchaliście. Oczywiście, że uszczelnienie miało miejsce, natomiast w żaden sposób nie było uszczelnieniem, które pozwoliłoby finansować hojne transfery socjalne. Jakkolwiek – nie wiem – większość z nich, powiedzmy, „500 plus” było potrzebne, ale oprócz tego, że w żaden sposób nie poprawiło demografii, to jeszcze było finansowane z długu. Gdzie jak gdzie, ale na tej Komisji trzeba sobie tego mówić. Ta relacja dochodów z VAT do PKB przez cały

czas od 2007 do 2019 r. poruszała w takim przedziale od 6,8% do 8,3%, więc naprawdę nie możemy mówić o jakimś nieprawdopodobnym sukcesie w uszczelnieniu, a jeżeli już chodzi o rok 2019, to pan minister powinien posypać głowę popiołem, bo zaplanowaliście, że uszczelnienie to będzie 4 600 000 tys. zł, a było 100 000 tys. zł. Więc chcielibyśmy wiedzieć, co takiego się stało w 2019 r., świetnym roku dobrej koniunktury gospodarczej, że zrealizowaliście w zakresie uszczelnienia VAT 2,2% planu? Myślę, że Komisja Finansów jest dobrym miejscem, żeby pan minister takie rzeczy wyjaśnił, że kompletnie nie zostawiliście żadnej poduszki finansowej, wręcz przeciwnie, deficyt, tyle że ukryty.

Najwyższa Izba Kontroli w swoim sprawozdaniu w kilku miejscach wskazała państwu, że w roku 2019, w roku naprawdę bardzo dobrym dla dochodów budżetowych, państwo wyprowadziliście do różnych funduszy celowych, namnożyliście tych funduszy, a w dodatku zakres działania tych funduszy jest zupełnie dowolny. Mamy jakiś tam Fundusz Solidarnościowy, z którego finansujemy 13. Emeryturę. Takiego bałaganu w finansach publicznych naprawdę nikt jeszcze w życiu nie wprowadził i to jest niezwykle niebezpieczne szczególnie dzisiaj, kiedy załamanie w tych finansach widzimy gołym okiem po ogłoszeniu dochodów za pierwsze 5 miesięcy. Więc chciałabym, żeby pan minister powiedział coś, jak jest tak naprawdę, oczywiście w kontekście 2019 r. Jak pan może… Jak pan nam wyjaśni to, że uszczelnienie wzięło w łeb? Po prostu było i nie ma, skończyło się.

Chciałabym jeszcze jedną rzecz odczarować, bo nigdy nie ma na to czasu, ale mówimy o ściągalności, mówimy o dochodach podatkowych, więc nie jest proszę państwa tak, że Krajowa Administracja Skarbowa ma jakiś sukcesy ściągalności, ma jakieś sukcesy w ściganiu mafii VAT-owskich. Jest wręcz odwrotnie. Wszystkie tak zwane sukcesy, czyli zakończone sprawy, gdzie budżet państwa zyskał jakieś miliardy na złapaniu oszustów VAT-owskich, to były sprawy rozpoczęte przez urzędy kontroli skarbowej zlikwidowane przez Mariana Banasia. Teraz jest już tylko coraz gorzej i niestety coraz gorzej będzie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję za wystąpienie. Pan przewodniczący Tadeusz Cymański poprosił o głos, ale…

Poseł Tadeusz Cymański (PiS):

Chciałbym jednak zareagować w dyskusji i w innym tonie na bardzo ostre i bardzo mocne sformułowania, moim zdanie, po pierwsze, przesadzone, a po drugie jednak ocena zależy od punktu widzenia.

Moim zdaniem, ja bym tutaj do pana ministra nie szedł z popiołem, tylko przepraszam, może za daleko, powiem, że z kadzidłem, ale te problemy i te zmiany wskaźników paradoksalnie moim zdaniem są potwierdzeniem ogromnego sukcesu, bo problem nie polega tylko na wskaźnikach i na ściąganiu VAT, ale również na tym, że w ogóle jest determinacja służb i rządu, żeby walczyć z tym problemem. Nikt nie powiedział, że to jest łatwe. Nawet porażki czasami przynoszą chlubę, jeżeli są ponoszone w toku walki. To jest trudny temat, bardzo trudny temat i bardzo skomplikowany, o czym kto jak kto, ale fachowcy siedzący tutaj powinni wiedzieć. To po pierwsze.

Po drugie, różnica polityczna między obecnie rządzącym obozem a poprzednikami, mówiąc bardzo oględnie, polegała na tym, że to jest tradycyjne *credo* liberałów – głód wskaźników. Nadwyżki, wskaźniki, PKB to wszystko. Dokonał się ogromny zwrot. Nic nie jest za darmo. Od pięciu lat w Polsce ogromne pieniądze, w ogóle zaskakująco ogromne dla mnie jako takiego człowieka z lewicowymi społecznymi poglądami… Jestem zaskoczony, że aż tak mocno i tak daleko poszliśmy. Z wielką satysfakcją stwierdzam, że nikt tego nie kwestionował. Z wściekłością głosowaliście państwo za tym, popieraliście to po to, aby za chwilę powiedzieć o rozdawnictwie. Echa tego są słyszalne do dziś. Ciekawe, co będzie dalej. Ale wszyscy jak jeden mąż nikt nie kwestionuje, że te zdobycze społeczne i socjalne mogą być modyfikowane. Osobiście uważam, że jest o czym rozmawiać, ponieważ są różne sytuacje. To wszystko jednak musi się przekładać na wskaźniki, na sytuację i na konkretne szczegółowe rozwiązania w finansach państwa. Ja dzisiaj będę miał przyjemność relacjonować ZUS, Fundusz Solidarnościowy, pożyczki z Funduszu Rezerwy Demograficznej i innych. Nie ma tak.

Natomiast niczego nie robimy pod dywanem. Wszystko jest jawne. Podlega ocenie, również krytycznej ocenie, i to trzeba przyjąć. Bardzo bym chciał, żeby ta krytyka rządu była również życzliwa, bo to jest kanonem wszelkiej krytyki i żeby była również wskazywaniem, co można inaczej robić, lepiej robić, skąd brać pieniądze, jak je mnożyć, produkować, drukować i tak dalej. Uważam, że sytuacja i ocena finansów państwa jest nie tylko naszą oceną, każdy ktoś swój towar chwali – tak się mówiło – każdy sobie… O sobie mówić jest trudno, natomiast warto zauważyć, że ocena kondycji i finansów polskiego państwa jest również oceniana przez instytucje niezależne, zewnętrzne i oceniana jest jednak dobrze, wysoko. W sytuacji kryzysu, który obecnie mamy, i jego skutki są jeszcze nie do końca jasno obliczone, bo nie mamy tej pewności… Stąd na przykład przełożenie zmian w budżecie dopiero na miesiąc lipiec i sierpień, kiedy będziemy mogli coś więcej powiedzieć i bardziej aktualizować, żeby nie robić tego co miesiąc.

Konkludując, prosząc pana ministra o odniesienie się do tego, jak krótko mówiąc, ma się zmiana polityki w kierunku bardzo dużych transferów społecznych, dużych środków skierowanych w tej chwili również w sferę gospodarczą do wskaźników gospodarczych? I wreszcie kończąc, jak się tak naprawdę wskaźniki gospodarcze naszego państwa mają na tle wysoko rozwiniętych krajów europejskich? Czy sam wskaźnik jest istotny czy kondycja i zdolność do jego spłaty? Bardzo dziwne i ciekawe będziemy mieli dyskusje przy okazji ZUS, bo okazuje się, że wskaźnik ogromnych wydatków, dotacji budżetu i wskaźnik w ogóle wydatków FUS do PKB, co jest zadowoleniem nas wszystkich, od wielu lat jest na coraz niższym bardzo wyśrubowanym już i wyżyłowanym poziomie. Więc od tragicznych ocen, niezwykle, bo to tak zabrzmiało, jak katastroficzne wręcz wizje, to i w opinii publicznej również robimy szkodę i krzywdę, bo straszymy ludzi, bo czym innym jest powiedzieć uczciwie „będą problemy, będzie ciężko". Nie wiemy, co będzie z całym systemem. Naprawdę trzeba się zastanowić. To jest temat dla nas wszystkich, myślę, że dla opozycji również, ale tak taniej jednak – przepraszam za to słowo – i niesamowicie ostrej krytyce… to nie jest krytyka, tylko to jest jednak krytykanctwo, choroba duszy – to trzeba sobie wyraźnie powiedzieć – siostra malkontenctwa. Trzeba fakty jak również kontekst widzieć.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, mam taką gorącą prośbę. Co prawda, przeszliśmy do dyskusji i pytań. Widzę, że bardziej do serca wzięliśmy sobie dyskusję. Jeżeli pytanie, pani poseł Paulina Hennig-Kloska, bardzo proszę. Nie chciałbym narzucać pewnej zwięzłości, ale szanowni państwo, pamiętajmy o tym, że o godzinie 14.00 zaczynamy kolejne posiedzenie Komisji, a jesteśmy naprawdę na początku drogi, jeżeli mówimy o tym posiedzeniu Komisji, które trwa już prawie godzinę. Pani poseł, bardzo proszę.

Poseł Paulina Hennig-Kloska (KO):

Panie przewodniczący, dziękuję za głos. Mam nadzieję, że nie będzie mnie pan ponaglał i przerywał mi, bo mam jednak parę ważnych rzeczy do powiedzenia.

To, jak wyglądają statystyki dotyczące uszczelnienia, bardzo dobrze omówili posłowie przede mną, więc nie będę tego uzupełniać. Chciałabym się skupić na uzupełnieniu części właśnie w kwestii wzrostu długu Skarbu Państwa 2019 r., bo mimo że szczyciliście się niższym budżetem… niższym deficytem budżetowym, ten dług zdecydowanie rósł poza budżetem. Dług Skarbu Państwa w 2019 r. wzrósł – i o tym mówi wprost raport NIK – o 19 mld. On nie wynikał z konieczności finansowania potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa, gdyż były one ujemne, lecz dług ten został zwiększony o wysokość nieodpłatnego przekazania w końcu 2019 r. obligacji skarbowych uczelniom, Funduszowi Dróg Samorządowych i mediom publicznym oraz udzielenia pożyczki Funduszowi Solidarnościowemu ze środków Funduszu Rezerwy Demograficznej.

Wzrost długu z tytułu tych operacji niezgodnych często z celami tych funduszy celowych wyniósł 14,6 mld zł. To jest to, czemu bardzo często zaprzeczaliście w końcówce roku, kiedy przesuwaliście wydatki poza regułę wydatkową i deficyt, a o czym dzisiaj wprost mówi raport Najwyższej Izby Kontroli, oceniając budżet. Zacytuję jeszcze drugie miejsce „w 2019 r. w celu sfinansowania nowych zadań dokonano dość istotnych zmian w strukturze wydatków, rozszerzono ustawowo zakres zadań finansowanych ze środ-

ków państwowych funduszy celowych o zadania niezwiązane z celami, dla których te fundusze zostały utworzone oraz przekazano poza rachunkiem deficytu i rozchodów budżetu państwa kwotę w tym przypadku 5,9 mld zł w formie obligacji skarbowych". Taka kreatywna księgowość z waszej strony spowodowała, że dziś w bardzo trudnym roku weszliśmy w kryzys z pustą skarbonką.

I pan Cymański może mówić sobie teraz, że liberałowie skupiają się na wskaźnikach, że liberałowie nie skupiają się na tym, na czym trzeba, ale tak naprawdę pan mówi o tym, że dokonał się zwrot. Tak, zwrot się dokonał w formie wzrostu długu państwa, który dzisiaj nam grodzi na poziomie 250 mld zł, bo doprowadziliście do tego, że weszliśmy w kryzys bosymi stopami i z pustą skarbonką. Do tego doprowadziły rządy socjalistów w naszym kraju, panie pośle. Dodam jeszcze, że raport NIK mówi wprost jeszcze o drugiej rzeczy, o której bardzo dużo mówiliśmy w końcówce roku, a mianowicie o tym, że sygnały, nie patrząc już nawet na konsekwencje epidemii COVID-19, sygnały naturalnego spadku koniunktury światowej były już widoczne również w polskiej gospodarce, bo i spadała dynamika konsumpcji drugi rok z rzędu, w czwartym kwartale obniżyła się do najniższego od 14 kwartałów poziomu, można mówić również o tym, że nastąpiło wyraźne spowolnienie… i tak bardzo niska dynamika w inwestycjach spowolniła również w drugim kwartale, a ciągnęliśmy mocno na obrotach z za granicą, na eksporcie, który – wiadomo było – również może spowolnić w tym roku z uwagi na naturalny spadek rozwoju u naszych kluczowych partnerów, między innymi w Niemczech i w związku z wojną handlową na linii Stany Zjednoczone – Chiny.

To wszystko… O tym wszystkim w założeniach makro mówi raport NIK, a wy bagatelizowaliście to w końcówce roku, dokładając pozabudżetowych wydatków na niespotykaną dotąd skalę, co doprowadziło, jak powiedziałam, do tego, że nie tylko nie wypracowaliśmy nadwyżki, ale że w najlepszym okresie wzrostu gospodarczego dokładaliśmy deficytu i dzisiaj będziemy borykali się z ogromnymi problemami strukturalnymi wynikającymi z tego, że przychody mocno nam spadły, a koszty mocno poszły do góry. Podsumujemy sobie to oczywiście na koniec roku, ale niektórzy ekonomiści nie bez powodów, myślę, że również Ministerstwo Finansów i my jako posłowie Komisji Finansów spodziewamy się ogromnego wzrostu długu publicznego w tym roku. Część tego oczywiście będziecie chcieli dalej ukrywać, dalej prowadząc kreatywną księgowość, dlatego obligacje generuje PFR i dlatego wybraliście taką, a nie inną formę tarczy finansowej. Dobrze wiemy, że część tego długu wejdzie w koszty i będzie wprost widoczne w raportach NIK i innych tego typu opracowaniach za rok, dwa, co nie zmienia faktu, że on się pojawi, że on będzie.

Dodam jeszcze, że tak jak mówiliśmy, nie mieliście pieniędzy na 13 emeryturę i na 14, tym bardziej. W 2019 państwowe fundusze celowe przeznaczyły środki w wysokości około 10 mld zł na finansowanie zadań, które nie były związane z realizacją podstawowych celów. Taki charakter miała refundacja przez Fundusz Solidarnościowy 8,7 mld zł dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na wypłaty jednorazowego świadczenia dla emerytów i rencistów, objęcie udziałów i akcji na rzecz Funduszu Reprywatyzacji. Z tego, jak przypuszczam, jak dobrze pamiętam, poszły pieniądze na media publiczne i Centralną Ewidencję Pojazdów jakaś marginalna kwota. Przypomnę, że również te pieniądze z kolei dla Funduszu Solidarnościowego sfinansował Fundusz Pracy, dzisiaj jakże bardzo potrzebny przedsiębiorcom do tego, aby ratować swoje wieloletnie biznesy, swoje marzenia o działalności gospodarczej, o rozwoju gospodarczym, o rozwijaniu firmy i utrzymaniu jakże ważnych miejsc pracy, bo gdybyście nie drenowali Funduszu Pracy w zeszłym roku pożyczkami, uważając, że dobra koniunktura będzie towarzyszyła wszystkim waszym rządom również w drugiej kadencji i nie wpadniecie w kryzys, dzisiaj mielibyśmy w tym Funduszu Pracy dużo więcej pieniędzy na pomoc, a co za tym idzie, nie musielibyśmy na ten cel generować obligacji w PFR. Tych pieniędzy nie ma, zostały przejedzone. Oczywiście Fundusz Solidarnościowy jest funduszem z praktycznie (…) dochodem i nie jest w stanie tego spłacić, więc prawdopodobnie któregoś dnia będziecie chcieli jakąś ustawą umorzyć te długi i te pieniądze do Funduszu Pracy po prostu nigdy nie wrócą, tylko będzie trzeba je (…) długiem po raz kolejny.

Panie pośle Cymański, to nie ma nic wspólnego z odpowiedzialną polityką finansową państwa. Jeżeli pan zajmuje stanowisko wiceprzewodniczącego, to szczycenie się taką kreatywną księgowością przez rząd powinno być dla pana wstydem, a nie chlubą. I tyle. Skończę, bo szkoda słów dalej na to, co zrobiliście na przełomie roku i od początku tego roku z finansami publicznymi, za co będą płacić nasze dzieci i nasze wnuki, co powtarzam od…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Serdecznie dziękuję, pani poseł. Szanowni państwo, jeszcze raz powtórzę, abyśmy może spróbowali jednak bardziej kondensować nasze wypowiedzi. Ja wiem, że dyskusja może się w jakichś ramach zawierać. Nie chcę przedłużać, ale pozwolę sobie na krótki komentarz.

Jeżeli mówimy dzisiaj o rozdawnictwie tych pieniędzy, to szanowni państwo, pamiętajmy o tym, że dzisiaj do polskiego biznesu, do polskiej gospodarki codziennie trafia prawie miliard złotych. Jeżeli ci, którzy szczycą się, że są liberałami i socjalistami, tak pomyślą, i również mogliby się zastanowić, czy to nie jest konkretna pomoc. Wydaje mi się, że jest to konkretna pomoc i o niej również pamiętajmy, bo to jest element, który jest bez wątpienia wsparciem polskiego biznesu. Nie wracajmy do historii. Nie opisujemy może przy okazji omawiania 2019 każdego okresu historycznego, bo zapewne będą za chwilę wracać dyskusje na temat brania pieniędzy OFE, żeby nie zawalić całkowicie finansów naszego państwa. Skupmy dzisiaj uwagę, jeżeli mogę o to prosić, na 2019 r. i na poszczególnych częściach budżetowych, które omawiamy. Pan poseł Suchoń, bardzo proszę.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo ministrowie, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, panie przewodniczący, wspomniał pan o wsparciu dla przedsiębiorstw, ale ja muszę powiedzieć, ja słyszę zatrważającą ilość różnego rodzaju reklam rządowej pomocy. Na te reklamy idą miliony złotych w skali całego państwa. Rząd reklamuje się przed wyborami prezydenckimi. Muszę powiedzieć, że z punktu widzenia takiej zwykłej gospodarności i racjonalności podejmowanych działań, to w momencie kryzysu, gdzie brakuje płynności, gdzie ludzie tracą pracę, wydawanie milionów złotych na reklamy w radiu, prasie i telewizji trąci absolutną niegospodarnością, a to robi dzisiaj rząd Prawa i Sprawiedliwości. Pytanie, czy może państwo jako posłowie wpłyną na administrację, na rząd, żeby te środki, które idą na reklamy, te miliony przepalone w mediach… Nie, to są reklamy, panie pośle. Naprawdę.

Druga rzecz. W tej populistycznej gonitwie rzeczywiście dzisiaj jest tak, że rząd podwyższa podatki, żeby później dokonywać transferów, a później oczekuje wdzięczności od społeczeństwa. Różnie to nazywają, ale ja muszę powiedzieć, że czasem słucham pana prezydenta na wiecach. On przez wszystkie przypadki odmienia te różnego rodzaju transfery. Naprawdę wydaje się, że to już jest lekka przesada. Oczekiwać w taki narzucający się sposób wdzięczności również nie jest – powiedziałbym – zbyt pozytywne. To oczywiście jest państwa problem. Natomiast jeżeli mówimy o pewnym podejściu liberalnym i pewnej wizji państwa, to rzeczywiście nie chcemy podnosić podatków. Uważamy, że można lepiej zarządzać państwem za to, co już jest, a po drugie, skupiamy się na wzroście jakości i dostępności usług publicznych – takich, jak edukacja, zdrowie, transport publiczny. Wszystko to, co pomaga obywatelom w normalnym funkcjonowaniu, co pomaga wyrównywać szanse, młodym ludziom daje szansę na dobrą przyszłość – taka jest myśl liberalna. Ja nie rozumiem, dlaczego pan przewodniczący tak zajadle to krytykuje. Wiem, że łatwiej jest wydać, rozdać, ale trzeba pomyśleć o tym, co dalej. My mówimy, że przyszłość naszemu państwu da wysoki poziom edukacji, da wysoka jakość opieki zdrowotnej, transport i tak dalej, i tak dalej. Na tym trzeba się dzisiaj skupiać.

Mamy do czynienia, przechodząc do sprawozdania z wykonania budżetu, dzisiaj z taką sytuacją, że rzeczywiście tak, jak moje szanowne przedmówczynie i szanowni przedmówcy mówili, pogłębia się ta nierównowaga budżetowa. Mamy pogłębiający się deficyt finansów publicznych, oczywiście dług finansów publicznych, dług publiczny. On oczywiście nie jest komunikowany. Myślę, że w deficycie budżetowym jest bardzo poważne – powiedziałbym – zagrożenie dla stabilności finansów państwa. Ten dług jest ukrywany w różnego rodzaju funduszach, o czym już mówiły moje szanowne koleżanki.

Natomiast jedna rzecz jest taka, która pokazuje, że to jest kierunek kompletnie na zatracenie, bo jeżeli popatrzymy na dochody podatkowe w relacji do PKB w latach 2008-2019, to widzimy wyraźnie, że mimo tego, że w poprzednich latach do 2015 r. Polacy, można powiedzieć, generalnie płacili mniej podatków, to jednak ten deficyt budżetowy nie pogłębiał się w tak znaczący sposób, jak pogłębia się tutaj od roku 2015. Natomiast do roku 2015 mamy zbieżność dwóch rzeczy, które – wydawałoby – się nie powinny wzajemnie istnieć. Z jednej strony pogłębiający się dług publiczny, a z drugiej strony znacząco rosnące dochody budżetu państwa w relacji do PKB. To oznacza, że Polacy przez te lata od 2015 r. po prostu zaczęli płacić więcej podatków. Muszę powiedzieć, że ta grafika jest takim samooskarżeniem się rządu, że pomimo tego, że państwo komunikują, że tutaj – nie wiem – jakieś zwolnienie podatkowe, tu coś tam, to jednak Polacy płacą więcej podatków. O ile w 2015 r., kiedy w relacji do PKB było to 14,4%, to w 2019 – 16,2%. To jest prawie 2%, więcej z PKB rząd Prawa i Sprawiedliwości wyciągnął Polakom z kieszeni, niż robił to poprzedni rząd. Muszę powiedzieć, że tę grafikę powinno się pokazywać ludziom, bo ona tak naprawdę pokazuje, o ile więcej tych złotówek zarobionych ciężko pracujących ludzi jest im zabieranych na pokrycie wydatków budżetu państwa.

Rzeczywiście z jednej strony dochody są realizowane – i to jest, powiedziałbym, coś, co jest pozytywne – ale z drugiej strony widzimy na przykład obietnicę kwoty wolnej od podatku, która według pana prezydenta miała wynosić – to była obietnica – 8 tys. zł, a w kolejnych latach wzrastać. Dzisiaj widzimy, że pomimo tego, że podatek dochodowy od osób fizycznych jest realizowany prawie o 2% więcej niż było zaplanowane, to jednak nie ma tego wyjścia naprzeciw podatnikom i nie ma wprowadzenia kwoty wolnej od podatku dla wszystkich tak, jak to było komunikowane, tak, jak to było obiecane. Nie ma takich działań. Z jednej strony rosnące podatki, brak realizacji tych obietnic w zakresie – powiedziałbym – dobrym dla ludzi, czyli wprowadzenia choćby tej kwoty wolnej od podatku, a drugiej strony pomimo rosnących dochodów mamy rosnący dług publiczny. Myślę więc, że to w kontekście tego, że w zasadzie ten okres mamy już za sobą i pewnie czeka nas okres jakiegoś spowolnienia, choć w 2019 tego nie widać, w kolejnych latach będzie to poważnym wyzwaniem dla wykonania budżetu państwa. Mówię o tym również dlatego, że ja się zgadzam z panią przewodniczącą Leszczyną, która mówi, że ten budżet, jeśli chodzi o wydatki, jest poszatkowany i w związku z tym trudno – myślę – tak łatwo uchwycić, jak to wygląda w praktyce. Ale jeżeli sięgnęlibyśmy do sprawozdania w zakresie choćby polityki mieszkaniowej, w zakresie wykonania budżetu w wydatkach na cele mieszkaniowe, to okaże się, że tamte wydatki są cięte o połowę i że na przykład rezerwy, które miały być przeznaczone na politykę mieszkaniową, czyli na te instrumenty, która jest – *nota bene* – jedną z największych porażek tego rządu, ale miały być przeznaczone, były zapisane w budżecie, to się okazywało, że Minister Finansów część tych rezerw przeznaczał na wypłatę właśnie tych programów socjalnych, co pokazuje, że utrzymywanie przez rząd takiej komunikacji, że na wszystko są pieniądze, jest po prostu nieprawdziwe. To również znajduje odzwierciedlenie właśnie w tych wszystkich wskaźnikach, które mamy w sprawozdaniu z wykonania budżetu. W związku z tym bardzo bym prosił o to, aby pan minister był uprzejmy odnieść się właśnie do kwestii realizacji przez rząd obietnicy pana prezydenta Dudy, czyli wprowadzenia kwoty wolnej od podatku dla wszystkich obywateli. Dzisiaj tego nie mamy. Widać, że są jakieś… są wyższe dochody z tytułu podatku od osób fizycznych, w związku z czym jest rezerwa, więc dlaczego ta obietnica nie została zrealizowana? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Pan poseł Cichoń. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Janusz Cichoń (KO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, bardzo krótko. Nikt nie kwestionuje potrzeby wsparcia dzisiaj polskich przedsiębiorstw i polskich gospodarstw domowych, natomiast jest kwestia tego, na ile nas stać i czy rzeczywiście w przyszłości nie będzie potrzebny kolejny impuls, na przykład impuls fiskalny.

Odnosząc się do tego, co mówił pan wiceprzewodniczący. To 16 krajów Unii Europejskiej w 2019 r. ma nadwyżkę, my – deficyt. Nie za duży, co prawda, ale jednak deficyt.

Ale jak przyjrzymy się bliżej trochę temu w takich kategoriach, którymi operuje chociażby Komisja Europejska, czyli jak popatrzymy na deficyt strukturalny, czyli taki deficyt oczyszczony z jednorazowych dochodów i takich nadzwyczajnych dochodów, to ten deficyt wynosi już 2,7% przy średniej europejskiej 1,1%. Jesteśmy w ogonie europejskim, jeśli chodzi o równowagę finansów publicznych. Mało tego, Unia Europejska zauważyła, że jesteśmy niefrasobliwi, jeśli chodzi o wydatki, i nałożyła nam poza obowiązującą nas regułą *benchmark*, określając czy rekomendując Polsce na rok 2019 ograniczenie wzrostu wydatków do 4,2%. Ponad dwukrotnie przekroczyliśmy ten Europejski *benchmark*. Psujemy te finanse publiczne i te informacje, o których ja mówię, te dane, o których ja mówię, nie obejmują sztuczek, które uprawiamy ewidentnie, o których pan wiceprzewodniczący jeszcze będzie miał okazję dzisiaj mówić – o Funduszu Solidarnościowym na przykład, bo w tym rachunku tych wydatków nie ma. Nie dziwcie się, wobec tego państwo naszej trosce o stan finansów publicznych i temu, że tak głośno na ten temat mówimy, bo mamy świadomość tego, że ten kryzys może nam się przeciągnąć i że świat się dzisiaj nie kończy, a jednocześnie jutro nie będzie tak jak wczoraj, tak, jak wam się śni, jak się marzy panu premierowi, żeby było tak, jak było. Niestety żyjemy dzisiaj w nowych realiach. Sytuacja diametralnie się zmieniła i odnalezienie się w niej będzie wymagało najprawdopodobniej kolejnego wsparcia i kolejnych interwencji, na które – może się okazać – nie będzie nas stać. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, bardzo proszę, naprawdę krótko, bo za godzinę zaczynamy kolejne posiedzenie Komisji, a tak na dobrą sprawę jesteśmy w drugim i trzecim punkcie posiedzenia. Serdecznie proszę.

Poseł Izabela Leszczyna (KO):

Panie przewodniczący, bardzo dziękuję, ale taki dzień. Siedzimy dzisiaj i pracujemy. Mówimy o wykonaniu budżetu państwa. Naprawdę.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pewnie będziemy siedzieć do późna w nocy.

Poseł Izabela Leszczyna (KO):

Będziemy siedzieć – na tym polega nasza praca. Dziwię się, że nie przychodzą przedstawiciele KNF i... Zostawmy… Panie przewodniczący Cymański, pan powiedział, że to, co ja… nazwał pan moją wypowiedź tanim krytykanctwem, Panie przewodniczący, ja swoją wypowiedź oparłam na danych, a pan był tylko emocjonalny. Właściwie nie odniósł się pan w ogóle do niczego.

Panie przewodniczący, ja zwykle jestem człowiekiem życzliwym, ale proszę mi wierzyć, że bardzo trudno zachować życzliwość, kiedy od pięciu lat słyszę, że albo jestem złodziejem, albo że pozwoliłam na to, żeby strumieniami wypływały pieniądze z budżetu państwa w kwocie 250 mld zł. Gdyby słyszał pan takie oskarżenia imiennie pod swoim … Imiennie, bo „pani była w ministerstwie, pani na to pozwoliła i wtedy kradli 250 mld zł”. Słyszę to 5 lat. Ostatnio wczoraj od ministra Sobonia. Więc życzliwości proszę mnie nie uczyć.

Powtórzę, bo pan – zdaje się – nie rozumie, o czym my mówimy. Ja w ogóle nie użyłam słowa „rozdawnictwo”. Powiedziałam wyraźnie, panie przewodniczący, że jeśli luka za 8 lat naszych rządów wyniosła około 250 mld zł, a wasza luka za 4 lata rządów wynosi około 100 mld zł – są to wyliczenia Ministerstwa Finansów i mówimy oczywiście o kwotach nominalnych – więc powiedzmy sobie szczerze, szału nie ma. Jeśli łączne szacunki uszczelnienia to około 22 mld zł rocznie, a transfery socjalne to ponad 60 mld zł rocznie, to chodzi mi tylko o to, żebyście byli uczciwi i nie wmawiali ludziom, że są pieniądze na „500 plus” i na coś, bo wystarczy nie kraść i że złapaliście jakieś mafie VAT-owskie i teraz jest na wszystko, tylko żebyście uczciwie powiedzieli „finansujemy to wszystko, bo taka jest nasza polityka, ale finansujemy to z długu i po prostu będziecie musieli to oddawać, bo dzisiaj nie tylko bierzemy od was podatki na to, ale za rok, 2, 10, 20 po prostu trzeba to będzie oddać”. Apeluję do rządu PiS o elementarną uczciwość i tylko tyle. Proszę bardzo, wy rządzicie i jeśli uznacie, że kolejny bon jest potrzebny na cokol-

wiek, widocznie tak ma być, tylko nie mówcie tego, że po prostu robicie to dlatego, że myśmy kradli, a wy nie kradniecie. Robicie to, bo zadłużacie nasze państwo.

I ostatnie zdanie, panie przewodniczący. Czy państwo zastanawiają się nad tym, czy naprawdę państwo ma prawo obniżać jakość ochrony zdrowia i edukacji? A to robicie. To znaczy, w relacji do PKB nakłady na ochronę zdrowia i na edukację są niższe i w 2019 roku były niższe i zaplanowane na 2020 w zrównoważonym budżecie bez COVID również były niższe niż w 2015 r. Tak się robi nierównowaga społeczna. Na tym to polega, że rodziców dziecka, nawet tego, które dostanie 500 zł, nie stać na prywatne leczenie i nie stać na prywatną szkołę, do której większość waszych ministrów posyła dzieci. I tak robicie nierówności społeczne, ubierając się w szaty socjalistów, którzy rozdają pieniądze. Nie, pogłębiacie nierówności społeczne i prywatyzujące system ochrony zdrowia dlatego, że dzisiaj ludzie, żeby iść do lekarza, muszą zapłacić prywatnie. Na tym dobre państwo nie polega.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Pani poseł Hennig-Kloska, bardzo proszę o wypowiedź.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Pani poseł, mikrofon nie działa.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Prosimy o włączenie mikrofonu, pani poseł.

Poseł Paulina Hennig-Kloska (KO):

Czy teraz mnie słychać?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Tak, bardzo dobrze.

Poseł Paulina Hennig-Kloska (KO):

Dobrze. Dziękuję bardzo. Ja tylko krótko *ad vocem* w związku z tym, że pan przewodniczący pozwolił sobie skomentować moją wypowiedź. Chcę sprostować. Nigdy nie powiedziałam, że nie powinniśmy teraz wspierać polskich przedsiębiorców, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji przez zamknięcie gospodarki, co było decyzją rządu, a nie ich samych, że zakończyli działalność. Absolutnie trzeba wspierać polską gospodarkę i dzisiaj trzeba impulsów, aby pobudzić rozwój gospodarczy w naszym kraju w różny sposób.

Natomiast to, co chciałabym, panie przewodniczący, żeby wybrzmiało jednoznacznie, to jest to, że nasza dotychczasowa polityka doprowadziła do tego, że weszliśmy w ten kryzys bosymi stopami i z pustą skarbonką i mało tego, z największą inflacją w Europie – może dodam to od siebie – bo według najnowszych danych, które mamy za maj, inflacja w Polsce w maju była najwyższa spośród 27 krajów Unii Europejskiej, ale także wyższa niż w Norwegii, Islandii czy Szwajcarii. To wynika z twardych danych Eurostatu. Podczas kiedy my w Polsce mamy poziom inflacji na poziomie 3,4%, w połowie przynajmniej krajów ten poziom utrzymuje się poniżej 0 – mamy do czynienia z deflacją, która jest naturalnym czynnikiem współtowarzyszącym kryzysom, zwłaszcza tego typu, jaki mamy dzisiaj. W części utrzymuje się na marginalnym poziomie poniżej 1%. W zasadzie tylko w pięciu krajach jest ona wyższa. W tym są między innymi Węgry i Polska, które właśnie taką politykę stosują. W Polsce jest najwyższa – jak powiedziałam – z całej dwudziestki siódemki. Co do tego doprowadziło? Wasza polityka, o której mówił między innymi poseł Suchoń, czyli podnoszenie podatków, wprowadzania nowych opłat i podatków, a przez to podnoszenia kosztów pracy, płacy i produkcji w Polsce. Susza, na którą zrzucacie winę, oczywiście również w wąskim wycinku miała wpływ, ale jest to tylko jakiś element w koszyku, natomiast zdecydowanie ten wzrost opodatkowania naszej pracy o 2 punkty procentowe w stosunku do PKB, o którym mówił poseł Suchoń, miał tutaj kluczowe tak naprawdę znaczenie, bo rachunek ekonomiczny polskich przedsiębiorstw musi się zgadzać. Jeżeli 2% PKB musimy oddać czy z naszych kieszeni, czy z kieszeni zakładów pracy, w których pracujemy, to naturalnie rosną ceny surowców, rosną ceny produkcji i rosną ceny finalne, które płacimy w sklepach. Do tego wszystkiego opłaty stałe, które szły w górę, media, nasze codzienne życie sprawiły, że ta inflacja, mimo że mamy dzisiaj

taką sytuację, która powinna sprzyjać deflacji i która powinna sprzyjać wyhamowaniu cen, u nas wciąż utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie.

Mało tego, polityka monetarna doprowadziła do tego, że Polacy, którzy mają oszczędności, dzisiaj systematycznie tracą swoje oszczędności na rzecz właśnie rosnących cen, a nawet nie są w stanie tego odzyskać w formie godnej lokaty. Wszyscy więc emeryci, którzy odkładali sobie na czarną godzinę, dzisiaj tracą na swoich oszczędnościach ogromne pieniądze. Jeżeli taka sytuacja będzie utrzymywać się dłużej, to będzie bardzo niekorzystne dla tych obywateli, którzy zachowali umiar i rozsądek w wydawaniu pieniędzy przez lata i starali się na czarną godzinę i na trudniejszy czas odłożyć pieniądze na własnym rachunku. Taką mamy sytuację – to jeszcze w ramach uzupełnienia.

Tak, jak powiedziałam, panie przewodniczący, proszę nie zmieniać sensu mojej wypowiedzi. Przedsiębiorców musimy wspierać, ale mogliśmy w ten trudny rok, który nam dzisiaj towarzyszy wejść w dużo lepszej kondycji finansowej ze zdrowymi finansami publicznymi, bo sytuacja makroekonomiczna temu sprzyjała, a wy zrobiliście wszystko, żeby tak się nie stało. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję, pani poseł. Również nie chcę tego specjalnie komentować, ale nie odnosiłem się do pani wypowiedzi, tylko do szeregu wypowiedzi, które miały miejsce na tej sali i również odniosę się do szeregu wypowiedzi z tej sali, niekoniecznie do jednej. Każdy z nas wie bardzo dobrze, że finanse czy ekonomia ma przynajmniej dwie strony medalu, jak nie więcej, i mówienie tylko i wyłącznie o poziomie inflacji, który rzeczywiście może nie jest najniższy w Europie, ale nie odnoszenie się do tego, w jaki sposób rozwija się polska gospodarka, a w jaki sposób topnieją inne gospodarki w Europie od kilku do kilkunastu, a niektórzy twierdzą nawet, że w najgorszych wypadkach część państw, będzie topniała nawet o kilkadziesiąt procent, jest pokazaniem tylko jednej strony. Nie chciałbym dyskutować, ale jeżeli mówimy o oprocentowaniu lokat, są państwa w Europie, o których wszyscy wiemy, że tak na dobrą sprawę mamy do czynienia z ujemnymi stopami, więc nie dyskutujemy o wszystkim. Proszę gorąco o to, abyśmy odnosili się dzisiaj rzeczywiście do sprawozdania budżetu. Panie ministrze, jeżeli można, bardzo proszę o odpowiedź.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, zacznę może od kwestii związanej z przesunięciami z rezerwy celowej na współfinansowanie programów. Chciałbym tu zdementować, że absolutnie nie było takiej sytuacji, że tej rezerwy celowej na zadania związane ze współfinansowaniem nie było jakichś środków. Po prostu jest to pozycja dosyć trudno przewidywalna i prognozowalna z tego względu, że nie wiadomo, jak się rozstrzygną jakieś przetargi, ile środków zostanie wykorzystanych i kto będzie potrzebował tego dofinansowania. Z reguły jest… i nawet tutaj dzisiaj pracując na Komisji, najpierw dopytujemy, czy jest w jakichś pozycjach określony luz, i wtedy dokonuje się potencjalnego przeniesienia za zgodą Komisji Finansów Publicznych.

Jeżeli chodzi o kwestię luki VAT-owskiej, to ja bym powiedział, że nastąpiła tutaj pewna kwestia stabilizacji. Absolutnie nie mogę zgodzić się z tezą, że niewielki spadek oznacza rozszczelnienie systemu. Nie mogę się zgodzić z taką tezą. Zgadzam się ze słowami pana przewodniczącego Cymańskiego, że być może nawet jakieś działania nie przyniosły takich oczekiwanych skutków, ale warto próbować, i uważam, że tutaj być może z działań takich systemowych i prawnych należy przejść na działania bardziej zdecydowane, bardziej operacyjne. Ale to, co pan przewodniczący powiedział, najważniejsza jest chęć i dążenie.

Jeżeli chodzi o kwestie spowolnienia i COVID, to ja bym się w tej chwili wolał borykać i mierzyć ze spowolnieniem, niż ze skutkami COVID. Z całym szacunkiem nikt na taką pandemię i na taki jej wymiar nie mógł być przygotowany. Jeżeli chodzi o dyskusję – jeszcze nawiążę i do luki, i do stanu finansów publicznych – to i luka w ostatnim czasie znacznie się zredukowała, i mieliśmy w tamtym roku deficyt budżetowy w wysokości 13,7 mld. Dawno nie było tak niskiego deficytu. …Koniunktura? Koniunktura była różna różnych latach. Ja od 1997 r. pracowałem w Ministerstwie Finansów, więc różnie było. Natomiast jeżeli chodzi o kwestię wyniku sektora finansów publicznych, to w 2019 r.

był deficyt 0,7 PKB, przy średniej unijnej 0,6 PKB, więc troszkę odstajemy. Nie bardzo, niedużo. Jeżeli nawet chodzi o kwestię deficytu strukturalnego, to nawet tu spełniamy kryterium konwergencji, a w tej chwili głos Komisji Europejskiej jest taki, że nawet w przypadku przekroczenia nie będzie kar w postaci procedury nadmiernego deficytu. Walka z pandemią jest najważniejsza.

Jeżeli chodzi o kwestie wypychania pewnych rzeczy do funduszy celowych i do funduszy pozabudżetowych umiejscowionych na przykład w BGK, to ja tutaj wróciłbym do historii. Pierwsza ustawa o finansach publicznych zamykała tworzenie w ogóle nowych funduszy celowych. Funduszem celowym był tylko taki fundusz, który istniał w dniu wejścia w życie ustawy o finansach publicznych. Następnie wolą – nie wiem, czy to było drugą czy kolejną wersją ustawy – wrócono do tego, że te fundusze celowe jednak z jakichś względów mogą funkcjonować i funkcjonują. Nie są to rozwiązania nowe. Zwracam uwagę na jedną rzecz, że w ramach funduszów Banku Gospodarstwa Krajowego, gdzie różnimy się z definicją Unii Europejskiej co do długu, cały czas od wielu lat działa Krajowy Fundusz Drogowy. On działa dosłownie na takich samych zasadach. Ten dług jest dopisywany, ale to jest taka sama zasada. Od wielu lat i nigdy nie było problemów z tym, żeby jednak zmieniać zasadę i finansować bezpośrednio z budżetu państwa. Jest możliwy taki wehikuł, więc się go stosuje.

Jeżeli chodzi o kwestię dokapitalizowania obligacjami, nie są to również działania nowe. Pamiętam, w latach 90. obligacje restrukturyzacyjne dla restrukturyzowanych banków (dokapitalizowanie). Jednym z takich filarów właśnie walki z kryzysem w 2009 r. było umożliwienie dokapitalizowania Banku Gospodarstwa Krajowego obligacjami. Z tego, co pamiętam, Bank Gospodarstwa Krajowego tych obligacji otrzymał na kwotę, obecnego dokapitalizowania – 11 mld zł. Sam pracując w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, byłem orędownikiem, żeby przekazać 3 mld obligacji na cel tylko i wyłącznie inwestycyjny uczelniom wyższym, które z wielką aprobatą przyjęły takie dokapitalizowanie na kwotę 3 mld zł w 2019 r.

Jeżeli chodzi o kwestię dobrych jakichś czy porównywalnych danych z innymi krajami Unii Europejskiej, to mogę powiedzieć tak. Dziś GUS potwierdził wysokość stopy bezrobocia 6%. Jeżeli chodzi o inne korzystne dane, to nie jest korzystny… Zgadzam się tutaj z panem posłem Cichoniem, że jesteśmy może dalej niż bliżej, jeżeli chodzi o kwestie deficytu, ale jest inna dobra dana, to państwowy dług publiczny. Według ESA on za tamten rok wyniósł 46%. Jaka wysokość… Nie znam do średniej unijnej. Jest to 1,2. Nie, nie. Koszt obsługi długu Skarbu Państwa…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Szanowni państwo, proszę o zaprzestanie tej dyskusji miedzy sobą, a pan minister odpowie.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

W 2019 r. 1,2%, jeżeli chodzi o dług Skarbu Państwa. 1,2% za 2019 r., jeżeli mówię o… Ale zwróćmy sobie uwagę na takie kraje na przykład, które są przed nami. Austria, Grecja, Włochy, Belgia, Portugalia, Francja, Cypr, Hiszpania, Wielka Brytania, w której niedawno państwowy dług publiczny przekroczył 100% PKB, i jeszcze wiele innych krajów. Średnia unijna wynosiła 77,8%. Strefa euro jeszcze wyżej – 84%. Skąd się wziął ten dług? Z nikąd indziej jak ze skumulowanych deficytów budżetowych. Stąd musiał się ten dług publiczny w tych państwach wziąć.

Jeżeli chodzi o kwestie szans i wypełniania pewnych obietnic w zakresie PIT, to chciałbym powiedzieć, że te zmiany, o których mówiłem, a mianowicie obniżenie pierwszego progu podatkowego z 18 do 17%, zwiększenie kosztów uzyskania przychodów oraz brak PIT dla młodych, to szacunkowe koszty w wysokości około 11 mld zł. Myślę więc, że jest to znaczna – że tak powiem – cześć środków budżetowych, o którą uległy obniżeniu dochody.

Szanowny panie przewodniczący, jeżeli mogę, proszę o pozytywną opinię do dwóch części budżetowych 77 i 88. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, stwierdzam zakończenie odmawiania wykonania części budżetowych 77 i 87. Serdecznie dziękuję.

Przechodzimy, szanowni państwo, do kolejnego punktu. Do omówienia części budżetowej 81 – Rezerwa ogólna. Drugim z elementów tejże części będzie część budżetowa 83. Bardzo proszę Ministra Finansów o przedstawienie stanowiska i zreferowanie.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w roku 2019 rezerwa ogólna została zaplanowana w wysokości 237 500 tys. zł. Rozdysponowano kwotę niemal 100%, bo kwotę 236 451 tys. zł. Zgodnie z obowiązującymi przepisami rezerwą dysponuje Rada Ministrów, ale jest możliwość samodzielnych decyzji Prezesa Rady Ministrów do określonych kwot, czyli jednorazowo do 10 000 tys. zł oraz Ministra Finansów do kwoty 2000 tys. zł. Jaki był podział tej rezerwy 2019 r? Jako efekt zarządzeń Prezesa Rady Ministrów rozdysponowano kwotę 231 671 tys. zł, a w drodze decyzji Ministra Finansów – kwotę 4780 tys. zł. Szczegółowy podział środków rezerwy ogólnej dla poszczególnych dysponentów oraz na zadania został Wysokiej Komisji przedłożony szczegółowo.

Przechodząc do omówienia poszczególnych pozycji rezerw celowych, które są w dzisiejszej agendzie, zacznę od rezerwy numer 16 – Rezerwa na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa została zaplanowana w kwocie 483 000 tys. Zł. Środki rezerwy zostały uruchomione stosownie do potrzeb i zgodnie ze złożonym wnioskami w wysokości 461 342 tys. zł, czyli 95,5% planu, z przeznaczeniem na sfinansowanie odszkodowań za wywłaszczenie i przejęcie przez Skarb Państwa nieruchomości oraz pozostałych zobowiązań wynikających z prawomocnych wyroków sądowych. Była to kwota 72 237 tys. zł, odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych wyrządzone przez zwierzęta łowne na kwotę 44 865 tys. zł, zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa wynikających z ugód sądowych – 19 776 tys. zł, zadośćuczynienia i odszkodowania za doznaną krzywdę dla rodzin ofiar, które poniosły śmierć w wyniku katastrofy budowlanej na terenie Międzynarodowych Targów Katowickich w Chorzowie – 15 198 tys. zł, opłaty dla gminy Różan z tytułu lokalizacji na jej terenie Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych w wysokości 10 500 tys. zł. Pozostałości tej rezerwy to 21 658 tys. zł. Ponadto w trakcie roku budżetowego została utworzona zgodnie z opinią Komisji Finansów Publicznych z dnia 12 grudnia 2019 r. rezerwa w pozycji 99 – Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa, w wysokości 550 000 tys. zł. Stosownie do potrzeb i zgodnie ze złożonymi wnioskami środki rezerwy rozdysponowano w wysokości 213 582 tys. zł.

Rezerwa w pozycji 21 na zwiększenie wynagrodzeń przytoczona na wypłaty osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych, nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i odpraw w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy, ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oraz dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, dla pracowników jednostek organizacyjnych stanowiących wyodrębnioną część budżetową, w której zatrudnienie nie przekracza 50 osób. Została ona zaplanowana w kwocie 4000 tys. zł zgodnie z ustawą o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. W trakcie roku budżetowego środki rezerwy w wysokości 2005 tys. zł zostały zablokowane, a następnie przekazane na realizację rządowego programu Rodzina 500 Plus, w wyniku czego plan rezerwy wyniósł 1995 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości z przeznaczeniem na sfinansowanie wynagrodzeń oraz pochodnych od wynagrodzeń u 34 dysponentów, u których wystąpiło zapotrzebowanie na przedmiotowe środki. Rezerwa w pozycji 44, czyli Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych, została zaplanowana w wysokości 865 107 tys. zł w związku z zapotrzebowaniami zgłoszonymi przez poszczególnych dysponentów części budżetowych. W trakcie roku budżetowego środki rezerwy w wysokości 157 711 tys. zł zostały zablokowane, a następnie przeznaczone na realizację programu rządowego Rodzina 500 Plus, w wyniku czego plan rezerwy wyniósł 707 396 tys. zł, z czego rozdysponowano 691 857 tys. zł, czyli 97,8%, z przeznaczeniem na realizację zadań kontynuowanych, w tym między innymi na kontynuowanie zadań wynikających z przepisów ustawy o państwowym ratownictwie medycznym, czyli zakup ambulansów oraz uzupełnienie wydatków związanych z realizacją zadań przez policję. Na realizację zadań związanych z odbudową dochodów budżetu państwa i poprawą finansów publicz-

nych między innymi na zakup sprzętu, oprogramowania, infrastruktury teleinformatycznej, zakup stacjonarnego skanera do prześwietlania samochodów ciężarowych i kontenerów na drogowym przejściu granicznym Bobrowniki oraz na podwyższeniu uposażeń i wynagrodzeń dla pracowników i funkcjonariuszy Krajowej Administracji Skarbowej w celu zwiększenia zaangażowania i efektywności kadr odpowiedzialnych za odbudowę dochodów budżetu państwa i mających wpływ na poprawę stanu finansów publicznych.

Rezerwa w pozycji 46 – Wspieranie zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych, została zaproponowana w wysokości 15 310 tys. zł. Środki z tej rezerwy rozdysponowano w pełnej wysokości i przeznaczono dla służby celno-skarbowej 9697 tys. zł, straży granicznej 1996 tys. zł, policji 3617 tys. zł. Środki te zostały przeznaczone na zakup samochodów oraz specjalistycznego sprzętu przeznaczonego do działań operacyjnych w celu zapewnienia skutecznego zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych.

Rezerwa w pozycji 66 – Prace przygotowawcze do Powszechnego Spisu Rolnego i Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań, została zaplanowana w wysokości 80 000 tys. zł, z czego rozdysponowano 69 684 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie zadań związanych z przygotowaniem powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r. i Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021 r.

Rezerwa w pozycji 75- była tutaj troszeczkę już rozmowa o tej rezerwie, bo to jest dotacja podmiotowa dla Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego – została zaplanowana w wysokości 75 000 tys. zł. Środki z tej rezerwy przekazano w pełnej wysokości. Środki te były przekazane na bieżące funkcjonowanie w pierwszym kwartale 2019 r. Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego. Tam zmieniła się również jego forma prawna. Teraz Komisja Nadzoru Finansowego funkcjonuje jako Państwowa Osoba Prawna, a nie określona część budżetowa.

Rezerwa w pozycji 78, czyli Wypłaty odszkodowań przez wojewodów za nieruchomości pozyskiwane pod gazociągi stanowiące inwestycje towarzyszące budowie Gazoportu w Świnoujściu, została zaplanowana w wysokości 16 960 tys. zł. Środki rezerwy przeznaczono na wypłatę odszkodowań na podstawie przepisów ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu w Świnoujściu. Środki rezerwy rozdysponowano w sumie w niewielkiej kwocie 1069 tys. zł, czyli 6,3% planu. Niski poziom rozdysponowania wynikał ze zgłoszenia przez wojewodów niższego zapotrzebowania w stosunku do pierwotnej, zaplanowanej kwoty.

I jeszcze jedna rezerwa z pozycji 100. Ta rezerwacja została utworzona na dokonanie wpłaty na Fundusz Zapasowy Narodowego Funduszu Zdrowia oraz wpłaty na Fundusz Wsparcia Policji. Została utworzona na podstawie art. 24d ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2019 w wysokości 3 593 696 tys. zł. Środki rezerwy rozdysponowano w pełnej wysokości. Przeznaczono je na zwiększenie funduszu zapasowego Narodowego Funduszu Zdrowia w kwocie 2 693 676 tys. zł oraz wpłatę na Fundusz Wsparcia Policji w kwocie 900 000 tys. zł.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, wnioskuję o pozytywne zaopiniowanie omówionych części i pozycji rezerw celowych oraz rezerwy ogólnej części 81. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze za wystąpienie. O przedstawienie koreferatu poproszę panią poseł Gabrielę Masłowską. Pani poseł, pani przewodnicząca, bardzo proszę. Pani poseł, widzimy się. Bardzo proszę o włączenie mikrofonu. Widzimy się, ale nie słyszymy się.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Szanowni państwo, …

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, przepraszam bardzo. Mamy kłopoty z komunikacją. Jeżeli można w taki bardzo syntetyczny sposób odnieść się do koreferatu, czy jest pani…

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Halo? Czy mnie słychać? Halo?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, prosimy jeszcze raz o syntetyczne przedstawienie stanowiska.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

To znaczy, … Nie mam żadnych zastrzeżeń do wykonania tej części budżetowej.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Serdecznie dziękuję, pani przewodnicząca. Mamy kłopoty komunikacyjne, ale słyszeliśmy wszyscy, że nie ma żadnych zastrzeżeń do wykonania części… Pani przewodnicząca, dziękuję serdecznie. Wszyscy słyszeliśmy – jeszcze raz powtórzę – że nie ma żadnych zastrzeżeń do części 81 i 83. Gorąco proszę przedstawiciela NIK o wystąpienie. Pani przewodnicząca, dziękuję serdecznie. Mamy problem z połączeniem się.

Wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Dziękuję, panie przewodniczący. Jeszcze raz Anna Rybczyńska, wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów. Na początku mojej wypowiedzi chciałabym tylko podkreślić, że Najwyższa Izba Kontroli, badając wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 83 – Rezerwy celowe, nie oceniała działań Ministra Finansów w zakresie planowania i zarządzania środkami ujętymi w rezerwach celowych. Działania te zostaną ocenione w ramach zaplanowanej na trzeci i czwarty kwartał osobnej kontroli planowania i wykorzystania rezerw budżetu państwa i budżetu środków europejskich, która obejmuje również ten okres. W trakcie kontroli natomiast przeprowadzono analizę porównawczą danych z 2019 r. z danymi roku ubiegłego. Kontrolę w zakresie wykorzystania środków z rezerw celowych przeprowadzono natomiast u wszystkich kontrolowanych dysponentów części oraz we wszystkich jednostkach podległych. Szczegółowym badaniem w zakresie omawianych dzisiaj rezerw objęto 5 pozycji, to jest pozycję 44,46, 75, 99 oraz 100, nie stwierdzając nieprawidłowości. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, przechodzimy w takim razie do dyskusji, do zadawania pytań. Nie widzę.

Szanowni państwo, tym samym stwierdzam zakończenie odmawiania wykonania części budżetowej w zakresie części 81 i 83.

Przechodzimy do szóstego punktu posiedzenia Komisji, czyli do mówienia części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 756 jak i działu 758. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w zakresie części 85 – Budżety wojewodów, dział 756, wykonanie ukształtowało się następująco. W ustawie budżetowej na rok 2019 nie były planowane dochody w ramach tego działu i nie zostały zrealizowane. Wydatki w ramach tego działu również nie były zaplanowane w ustawie budżetowej. W wyniku rozdysponowania środków ujętych w rezerwie celowej plan wydatków został zwiększony o łączną kwotę 5588 tys. zł i zrealizowany w wysokości zwiększenia z przeznaczeniem na zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody w kwocie 4466 tys. zł oraz w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, leśnego i od nieruchomości przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego uzyskanych na zasadach określonych w przepisach o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej. Była to kwota 1122 tys. zł.

Odnosząc się do działu 758 – Różne rozliczenia, należy poinformować o tym, że w dziale tym zrealizowano dochody w wysokości 524 tys. zł, które stanowiły głównie wpłaty ze zwrotów dotacji oraz innych płatności wraz z odsetkami. Wydatki w ustawie budżetowej na rok 2019 zostały zaplanowane w łącznej kwocie 88 230 tys. zł. W toku realizacji plan w tym dziale został zmieniony. Zmiany polegały głównie na zmniejszeniu wydatków o kwotę 20 860 tys. zł w wyniku rozdysponowania i przeniesień do innych działów środków rezerw zaplanowanych w budżetach wojewodów, zwiększeniu wydatków o kwotę 130 906 tys. zł w wyniku rozdysponowania rezerw celowych z przeznacze-

niem głównie na zwrot części wydatków w ramach Funduszu Sołeckiego i Euroregionów. Zrealizowane wydatki w tym dziale wyniosły łącznie 198 408 tys. zł z przeznaczeniem na zwrot części wydatków wykonywanych w ramach Funduszu Sołeckiego w 2018 r. – 125 671 tys. zł, zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu realizacji dodatkowych zadań własnych gmin uzdrowiskowych związanych z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska – 65 542 tys. zł, zwrot jednostkom samorządu terytorialnego kosztów, w tym gównie związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności, ustawy o dowodach osobistych oraz zadań dotyczących gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa – 4272 tys. zł, oraz współpracy w realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego Europejskiej Współpracy Terytorialnej – 2523 tys. zł.

Szczegółowa analiza wykonania dochodów i wydatków w ramach omawianych części została zaprezentowana w przekazanym do Wysokiej Komisji materiale objaśniającym. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, wnoszę o pozytywną opinię Komisji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie, panie ministrze. Bardzo proszę o przedstawienie koreferatu pana posła Piotra – przepraszam – pana posła Michała Jarosa. Panie pośle, bardzo proszę.

Poseł Michał Jaros (KO):

Szanowny panie przewodniczący, panie ministrze, Wysoka Komisjo, mam zaszczyt przedstawić koreferat do części budżetowych 85, dział 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem. Dochody w ustawie budżetowej na rok 2019 w części 85, wspomnianej przeze mnie przed chwilą, w ramach tego działu nie były planowane i nie zostały zrealizowane. Natomiast jeśli chodzi o wydatki, w ustawie budżetowej w części 85 – Budżety wojewodów, to wydatki w ramach tego działu nie były planowane. W wyniku rozdysponowania środków ujętych w ustawie budżetowej na rok 2019 w rezerwie celowej w pozycji 32 – Zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości parków narodowych, rezerwatów przyrody, o których powiedział przed chwilą pan minister, został zwiększony o łączną kwotę 5588 tys. zł z planowanych 11 000 tys. zł, z czego 4466 tys. zł było z przeznaczeniem na zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatków od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody, a pozostała kwota, to jest 1122 tys. zł, w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, leśnego i od nieruchomości przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego. Wydatki zostały wykonane w wysokości 5588 tys. zł.

Dział 758 – Różne rozliczenia, część 85 – Budżety wojewodów, dochody. Zrealizowane zostały głównie nieplanowane dochody w wysokości 524 tys. zł. Dochody uzyskano przede wszystkim z tytułu wpływu ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, jak również zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności wraz z odsetkami, wpłat środków pozostałych po likwidacji lub upadłości przedsiębiorstw państwowych oraz wpłat środków uzyskanych ze zbycia majątku pozostałego po zlikwidowanych lub upadłych przedsiębiorstwach państwowych, wpływów związanych z realizacją zadań zlecanych jednostkom samorządu terytorialnego.

Jeśli chodzi o wydatki, były zaplanowane w łącznej kwocie 88 230 tys. zł, w tym na dotacje i subwencje, wydatki bieżące jednostek budżetowych, wydatki majątkowe, współfinansowanie projektów z udziałem Unii Europejskiej. Wydatki te przeznaczone były na różne rozliczenia, Euroregiony, zaplanowane w ramach rezerw utworzonych w budżetach 15 wojewodów z wyłączeniem mojego województwa dolnośląskiego. Zgodnie z postanowieniem art. 140 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. W toku realizacji budżetu plan został zmieniony. Realizacja wydatków w poszczególnych rozdziałach kształtowała się następująco: rozdział 75814 – Różne rozliczenia finansowe, 195 885 tys. zł, to jest 99,9% planu po zmianach, rozdział 75818 – Rezerwy ogólne i celowe, … W ustawie budżetowej na rok 2019 rezerwy w budżetach 15 wojewo-

dów zostały utworzone na łączną kwotę 21 130 tys. zł. Z rezerw utworzonych w budżetach wojewodów dokonano rozdysponowania wydatków na łączną kwotę 20 860 tys. zł – nie będę już wymieniał działów – z przeznaczeniem na realizację tych zadań. Natomiast rozdział 75860 – Euroregiony, 2523 tys. zł, to jest 99,9% planu po zmianach. W rozdziale Euroregiony wydano środki w wysokości 2523 tys. zł z przeznaczeniem na współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014-2020. W 2019 r. w ramach rozdziału 75860 – Euroregiony, w województwie dolnośląskim wykonano niższe niż planowano wydatki ze względu na niższą refundację środków przekazywanych do euroregionów na podstawie przekazywanych przez beneficjentów wniosków o płatność w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014-2020. Zbiorcze wnioski o płatność składane przez euroregiony nie obejmowały pełnych kwot dofinansowania do małych projektów ujętych w tych wnioskach.

Szanowny panie przewodniczący, nie mam zastrzeżeń do wykonania budżetu w tej części.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Serdecznie dziękuję, panie pośle. Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o wystąpienie. Proszę bardzo.

Wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Anna Rybczyńska, wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów. Chciałabym na początku powiedzieć, jakie było założenie kontroli u wojewodów. Zgodnie z przyjętymi założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. do obligatoryjnych badań we wszystkich województwach wskazano pięć działów w zakresie dochodów i 8 działów w zakresie wydatków, w których kumulują się największe kwoty wydatkowanych środków w części 85 – Budżety wojewodów. Z uwagi na znikomy udział tych dzisiaj omawianych działów 756 i 758 one w ramach tego wykazu nie znalazły się. Natomiast w pozostałych badaniach nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, przechodzimy do dyskusji i do pytań. Nie widzę zgłoszeń.

Tym samym stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu w części 85 w działach 756 i 758.

Szanowni państwo, przechodzimy w tym momencie do części – przepraszam – do punktu nr 7, czyli do części budżetowej 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa, wraz z planem przychodów i rozchodów budżetu państwa. Te dwa punkty będziemy omawiać razem. Panie ministrze, serdecznie proszę o wystąpienie.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, część 79 budżetu państwa, czyli wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa. Na obsługę długu Skarbu Państwa w ustawie budżetowej zaplanowano kwotę 29 200 000 tys. zł, z tego na obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym – 20 767 300 tys. zł, na rynkach zagranicznych – 8 432 600 tys. zł, oraz taką niewielką kwotę na rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji w wysokości 100 tys. W ciągu roku decyzjami Ministra Finansów limit wydatków tej części został obniżony łącznie o kwotę 1 854 000 tys. zł do wysokości 27 346 000 tys. zł. Obniżenie i wprowadzenie zmian w planie było rezultatem mniejszej sprzedaży instrumentów długu obsługiwanego w 2019 r. w efekcie korzystniejszej sytuacji budżetowej w latach 2018-2019, umocnienia się złotego oraz niższego niż zakładano początkowo salda transakcji SWAP. Ostatecznie realizacja wydatków z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa w 2019 r. wyniosła 27 336 100 tys. zł, to jest 93,6% limitu z ustawy budżetowej i 100% planu po zmianach. Z tego na obsługę zadłużenia krajowego – 19 739 300 tys. zł, na obsługę zadłużenia zagranicznego – 7 596 700 tys. zł oraz kwotę około 100 tys. zł na wydatki z tytułu rozliczeń z tytułu poręczeń i gwarancji. Wydatki poniesione na obsługę długu Skarbu Państwa w 2019 roku były o 2 150

200 tys. zł niższe w stosunku do roku 2018. W procentach było ono niższe o 7,3%. Podkreślenia wymaga fakt, że był to trzeci rok z rzędu, po 2017 i 2018, w którym notowano spadek nominalny kosztów obsługi długu. Było to wypadkową również spadku średniego oprocentowania długu przy przyroście obsługiwanego zadłużenia, skali prefinansowania potrzeb pożyczkowych następnego roku, na przetargach zmiany oraz efektów przeprowadzonych w latach 2018-2019 transakcji SWAP wpływających na rozkład wydatków pomiędzy latami 2018-2020. W 2019 r. nastąpił również spadek udziału kosztów obsługi długu w wydatkach budżetowych z 7,6% a do 6,6% i ich spadek w relacji do produktu krajowego brutto z 1,4% do 1,2%.

Jeżeli chodzi o kwestie dochodów związanych z obsługą długu Skarbu Państwa w części 79, to w ustawie budżetowej na rok 2019 z tytułu obsługi długu zaplanowano dochody w wysokości 1 502 000 tys. zł. Realizacja dochodów wyniosła dużo więcej, gdyż 2 394 400 tys. zł, czyli około 159% planu, w tym dochody krajowe w wysokości 2 382 300 tys. zł, przede wszystkim z tytułu premii i odsetek od sprzedawanych obligacji skarbowych, i dochody zagraniczne w wysokości 10 100 tys. zł, przede wszystkim z tytułu odsetek i opłat od udzielonych przez Polskę kredytów i pożyczek zagranicznych. Dodatkowo jeszcze nieplanowane dochody w łącznej wysokości 2000 tys. zł.

Wyższe wykonanie dochodów wynikało głównie ze spadku rentowności obligacji stałoprocentowych na rynku krajowym poniżej ustalonego oprocentowania obligacji i w efekcie wpływów z tytułu premii, czyli nadwyżki ceny nad jej wartością nominalną. W porównaniu do 2018 r. zrealizowane dochody były wyższe o 1 298 3000 tys. zł, to jest o około 54%, co świadczy o tym, że w wyniku spadku rentowności naszych papierów wartościowych udało się zrealizować dochody.

Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa na 2019 r. ukształtowały się na ujemnym poziomie 180 200 tys. zł wobec zakładanych w ustawie 45 991 300 tys. zł i były niższe o 46 171 500 tys. zł. Było to wynikiem niższych potrzeb z tytułu niższego deficytu budżetu państwa o 14 762 200 tys. zł, deficytu budżetu środków europejskich o 18 207 800 tys. zł, zarządzania płynnością sektora publicznego, wyższy stan przyjętych środków o 15 889 800 tys. zł, salda udzielonych kredytów i pożyczek o kwotę 1 131 200 tys. zł, salda pozostałych pozycji 1 376 300 tys. zł. Wyższe były potrzeby z tytułu zarządzania środkami europejskimi. Tu jest kwota 5 195 900 tys. zł. Struktura finansowania potrzeb pożyczkowych netto była następująca: skarbowe papiery wartościowe na rynku krajowym – tu było dodatnie saldo w wysokości 21 647 700 tys. zł, obligacje na rynkach zagranicznych oraz kredyty w międzynarodowych instytucjach finansowych – tu saldo było ujemne w wysokości 21 846 200 tys. zł. Potrzeby pożyczkowe brutto, czyli suma potrzeb pożyczkowych netto oraz zapadalnego w 2019 r. długu wyniosły 122 757 600 tys. zł wobec założonej w ustawie kwoty 163 705 300 tys. zł i były niższe o 40 947 700 tys. zł. Poziom tych potrzeb był wypadkową niższych potrzeb netto oraz wyższego wykupu długu. Finansowanie potrzeb brutto na 2019 r. było następujące: prefinansowanie w 2018 r., czyli przetargi, zamiany i odkupy kasowe – 29 148 700 tys. zł, sprzedaż obligacji na rynku krajowym w 2019 – 82 001 500 tys. zł, sprzedaż obligacji na rynkach międzynarodowych – 8 535 000 tys. zł, zaciągnięcie kredytów w międzynarodowych instytucjach finansowych – 3 054 000 tys. zł. Struktura finansowania na rynku krajowym w 2019 r. była następująca: mianowicie najwięcej obligacje rynkowe o stałym oprocentowaniu – 54%, obligacje rynkowe o zmiennym oprocentowaniu – 33%, obligacje oszczędnościowe – 13%. Struktura finansowania zagranicznego była następująca: obligacje wyemitowane na rynkach zagranicznych na kwotę 8 535 000 tys. zł, kredyty z międzynarodowych instytucji finansowych 3 054 000 tys. zł. W wyniku zrealizowanych transakcji można powiedzieć, że udział długu nominowanego w walutach obcych zmniejszył się z 29,3% do 26,4%. Udział długu wobec inwestorów zagranicznych również się zmniejszył z 47,3 do 40,3%. Należy zwrócić również uwagę na średnią zapadalność długu krajowego, która utrzymana została na bezpiecznym poziomie 4,5 roku, podczas gdy średnia zapadalność długu ogółem wyniosła zgodnie z założeniami strategii zarządzania długiem 5 lat.

Jeżeli chodzi o wysokość państwowego długu publicznego, to na koniec 2019 r. państwowy dług publiczny wyniósł 990 940 900 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku

do końca 2018 r. o kwotę 6 627 500 tys. zł, to jest o 0,7%. W relacji do produktu krajowego brutto państwowy dług publiczny wyniósł 43,6%. Zanotowaliśmy tutaj spadek z 46,4% w 2018 r. Wielkość obliczona zgodnie z art. 38 pkt 3 ustawy o finansach publicznych wyniosła 42,1%, czyli zaobserwowaliśmy tutaj spadek z 44,5%. Relacja zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB, czyli według definicji Unii Europejskiej, wyniosła, jak mówiłem – 46%. Również tutaj obserwujemy spadek z 48,8% w 2018 r. Znajdowała się ona również poniżej progu 60% zapisanego w traktacie z Maastricht. Relacja ta była również istotnie niższa niż dla całej Unii Europejskiej, gdzie ta średnia wynosiła 77,8%, i strefy euro – 81,1%. Wzrost państwowego długu publicznego wynikał przede wszystkim ze wzrostu zadłużenia podsektora samorządowego o 6 302 600 tys. zł, w tym wzrost zadłużenia samych JST oraz ich związków o kwotę 5 679 400 tys. zł. Dług Skarbu Państwa na koniec 2019 roku ukształtował się na poziomie 973 338 200 tys. zł, co oznaczało wzrost w stosunku do końca 2018 r. o 19 068 900 tys. zł, czyli o 2%. Relacja długu Skarbu Państwa do PKB wyniosła 42,8%, czyli nastąpił spadek z 45% w 2018 r. Nominalny wzrost długu Skarbu Państwa w 2019 r. był głównie wypadkową finansowania potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa, w tym deficytu budżetowego, różnic kursowych, pozostałych czynników, w tym wydania skarbowych papierów wartościowych oraz wzrostu pozostałego długu Skarbu Państwa o 15 300 000 tys. zł, w tym 14 400 000 tys. zł stanowiło zadłużenie wobec innych jednostek sektora finansów publicznych, które nie powiększa państwowego długu publicznego.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, wnioskuję o pozytywne zaopiniowanie zarówno w części dochodowej jak i wydatkowej części 79. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę pana posła Piotra Polaka o przedstawienie koreferatu. Panie pośle, bardzo proszę o takie syntetyczne odniesienie się.

Poseł Piotr Polak (PiS):

Tak. Dziękuję, panie przewodniczący. Panie Ministrze, Wysoka Komisjo, z uwagą wsłuchiwaliśmy się w to szczegółowe wystąpienie pana ministra. Skonkludować można prosto i jednoznacznie, że jeśli większość wydatków kwalifikuje się poniżej planowanych limitów, to trzeba przyznać, że budżet został zrealizowany dobrze i to sprawozdanie z wykonania tego budżetu w części 79 zasługuje jak najbardziej na przyjęcie. Ja tylko powtórzę niektóre liczby króciutko, panie przewodniczący, żeby rzeczywiście nie przedłużać. Mniejsze wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa dzięki właśnie dobrym pracom Ministerstwa Finansów jak również dobrej sytuacji budżetowej, mocniejszego kursu złotego, z 29 200 000 tys. zł zmniejszone o prawie 2 mld do 27 336 000 tys. zł i to zarówno na rynkach krajowych jak i zagranicznych. Warto w tym momencie dodać, że wydatki na obsługę w roku 2019 Skarbu Państwa były niższe od poniesionych takich samych wydatków w roku 2018 o 7,3%, to jest o ponad 2 mld zł. I to, co mówił pan minister, również na temat dochodów. One zostały związane z 1,5 mld do prawie 2,4 mld dzięki temu, że nastąpiła wyższa od zakładanej sprzedaż naszych polskich papierów wartościowych na rynku krajowym. To, co jeszcze warte podkreślenia, to państwowy dług publicznych wyniósł na koniec roku 2019 prawie 991 mld. To jest wzrost w stosunku do 2018 r. o około 6,6 mld zł, a w ujęciu procentowym w stosunku do PKB obniżył się z 46,4% prawie o 3% do 43,6%.

I na koniec kilka słów na temat przychodów i rozchodów. Szczegółowo mówił o tym również pan minister. Przychody i rozchody budżetu państwa w ubiegłym roku to był poziom przychodów 4 073 581 000 tys. zł, a rozchody 4 062 486 000 tys. zł. Mamy jeszcze podział na przychody i rozchody krajowe jak również na przychody i rozchody zagraniczne. Mówił o tym pan minister. Nie będę już powtarzał tych danych.

I na koniec dwa słowa na temat deficytu budżetu państwa, który bezpośrednio się odnosi do potrzeb pożyczkowych, o których również bardzo szczegółowo pan minister mówił. Planowane było 28,5 mld, a skończyło się na 13 737 000 tys. zł. To pokazuje – jeszcze raz powtarzam w tym momencie początek swojego wystąpienia, że gospodarowanie budżetem państwa, wykonanie tego budżetu państwa zarówno po stronie docho-

dów jak i w szczególności po stronie wydatków było w mojej ocenie bardzo dobre i z tego względu to sprawozdanie z wykonania w tym dziale 79 zasługuje na przyjęcie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. O przedstawienie stanowiska poproszę przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli. Bardzo proszę.

Wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Jarosław Borowski:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Jarosław Borowski, wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli. Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa. Zbadane zostało blisko 371 000 tys. zł dochodów, to jest 15% całości tej kwoty ujętej w wykonaniu części 79. NIK w tym zakresie nie stwierdziła żadnych nieprawidłowości. Podobną konkluzją zakończyło się badanie 51% wydatków w części 79 na kwotę blisko 14 mld zł. Wydatki zostały poniesione zgodnie z warunkami określonymi w listach emisyjnych, umowach, otrzymanych fakturach oraz zgodnie z dokumentami stanowiącymi podstawę płatności, w należnych wysokościach i w odpowiednich terminach. Przy okazji tej kontroli w Banku Gospodarstwa Krajowego była również badana wiarygodność ewidencji księgowej i sprawozdań. Tutaj nieprawidłowość o śladowym wymiarze finansowym została w wyniku kontroli stwierdzona, jednak nie wpłynęło to na obniżenie oceny.

Jeśli chodzi o część 70... przepraszam 97, to Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w tej części jak również w części 98 przychody i rozchody związane z finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetu państwa. Najwyższa Izba Kontroli, oceniając planowanie budżetu w części 98, zwróciła uwagę na potrzebę poprawy planowania w szczególności dochodów i wydatków w krótkim terminie, będących podstawą szacowania potrzeb pożyczkowych netto i emisji długu na kolejne miesiące w trakcie roku. W zakresie wyboru rynków i instrumentów służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w 2019 r. NIK nie stwierdziła nieprawidłowości. Zgromadzone środki pozwoliły na pełną i terminową realizację zadań publicznych, finansowanych ze środków budżetu państwa oraz na obsługę długu Skarbu Państwa. Rozchody zostały zrealizowane w ramach ustalonego w ustawie budżetowej limitu.

Jeśli chodzi o zmiany wielkości długu Skarbu Państwa, państwowego długu publicznego i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz relacji tych wielkości do produktu krajowego brutto, to zostało to już tutaj omówione, więc nie będę do tego szerzej nawiązywał. Wzrost długu Skarbu Państwa w 2019 r. wyniósł 19,1 mld zł i tak, jak już było wspomniane w dyskusji, nie wynikał z konieczności finansowania potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa w tym ujęciu, w którym są prezentowane przez ministra finansów, gdyż potrzeby te były ujemne. Ich wielkość wniosła około 200 mln zł. Dług natomiast został zwiększony głównie w wyniku – co również zostało już wskazane – nieodpłatnego przekazania w końcu w 2019 r. obligacji skarbowych uczelniom i międzynarodowemu instytutowi naukowemu, Funduszowi Dróg Samorządowych oraz mediom publicznym. Łączna kwota emisji tych obligacji sięgnęła 5,9 mld zł. Ponadto dług zwiększyło udzielenie pożyczki Funduszowi Solidarnościowemu ze środków Funduszu Rezerwy Demograficznej. Łącznie te operacje to kwota 14,6 mld zł. Emisja obligacji pozwoliła na przekazanie finansowania podmiotom publicznym poza rachunkiem wydatków i rozchodów.

Natomiast NIK zauważyła również, że w 2019 r. odstąpiono od zaliczania do rozchodów budżetu państwa kwot rekompensat przekazywanych Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych z tytułu utraconych składek przekazywanych do otwartych funduszy emerytalnych. To z kolei poprawiło przejrzystość finansów publicznych, w tym również zapewniło prawidłowe przedstawienie danych dotyczących sektora finansów publicznych, czyli wielkości dotyczących deficytu tego sektora. NIK formułowała taki postulat od 2004 r., gdyż te operacje jeszcze w momencie przed ograniczeniem działalności otwartych funduszy emerytalnych znacząco zniekształcały wynik budżetu państwa.

Jeśli chodzi o ocenę wielkości zadłużenia, to tutaj należy zwrócić uwagę na zmianę struktury długu, w szczególności zmniejszenia udziału długu zagranicznego oraz udziału zobowiązań wobec inwestorów zagranicznych w długu Skarbu Państwa. Zmiany te były kierunkowo zgodne ze strategią zarządzania długiem sektora finansów publicznych. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła również działania Ministra Finansów w zakresie zobowiązań i należności Skarbu Państwa wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji oraz kredytów i pożyczek. Minister Finansów przy udzielaniu gwarancji stosował zasady określone w ustawie o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, przechodzimy do dyskusji i pytań. Czy mamy… Pani przewodnicząca, bardzo proszę.

Poseł Izabela Leszczyna (KO):

Dziękuję, pani przewodniczący. Krótka refleksja tylko, ponieważ pan minister zwracał uwagę, kilkakrotnie nawet, że nasz dług jest niższy niż średnia unijna wszyscy się z tego cieszyli. Pan poseł koreferujący również. Natomiast wcześniej pan przewodniczący Cymański mówił, że to liberałowie kochają się we wskaźnikach. Już pomijając fakt, że na Komisji Finansów jakimiś wskaźnikami posługiwać się jednak musimy, nie ma bardziej złudnego wskaźnika niż średnia. To, że Polska ma akurat dług niższy niż średnia unijna, nie świadczy dokładnie o niczym, tym bardziej że przecież chyba wszyscy rozumiemy, że nie możemy sobie pozwolić na taki dług jak rozwinięte gospodarki z wysokim stopniem inwestycji. Powtórzę to jeszcze raz, chodzi o to, na co się zadłuża państwo. Jeśli zadłuża się na inwestycje, które w przyszłości będą generowały dochody podatkowe, z których będzie można ten dług składać, to nie ma w tym nic złego. Ale te rzeczy trzeba po prostu rozróżniać. Tymczasem my mimo tego niższego niż średnia unijna długu, panie ministrze, jak wynika z raportu profesora Hausnera, mamy piąty najwyższy koszt obsługi długu. To znaczy, jesteśmy w piątce państw o najwyższych kosztach obsługi długu publicznego. To jest fatalny wskaźnik, bo dług niby niski, a koszty obsługi jednak nie są takie niskie, jak pan minister mówił. Oczywiście mamy świat niskich stóp procentowych, ale jeśli dwadzieścia parę państw ma niższe koszty obsługi długu w Unii Europejskiej, to znaczy, że nie ma się z czego cieszyć.

I ostatnie zdanie. Pan minister był łaskaw powiedzieć – w pewnym uproszczeniu oczywiście – że dług to jest jakby skumulowany deficyt. W takim razie również nie ma się z czego cieszyć, bo jednak przypomnijmy, że w 2019 r. ten deficyt strukturalny Polski wyniósł 2,7% PKB. To jest według statystyk europejskich. Tymczasem średnia unijna wyniosła 1,1%. To więc nie prognozuje dobrze na przyszłość. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Panie ministrze? Bardzo jednym, dosłownie zdaniem proszę.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, może dwoma. Jedna rzecz dotycząca kosztów obsługi długu. Przydałaby się tutaj jeszcze taka analiza, ile państw spoza strefy euro ma niższe koszty finansowania od nas, bo nie możemy – że tak powiem – porównywać się z krajami, które mają wspólną walutę. Jest to nieporównywalne. Niemniej jednak naprawdę po obniżkach stóp procentowych znacznie spadły te koszty obsługi długu państwowego, to znaczy, długu Skarbu Państwa, bo o tym teraz mówimy. Pamiętam takie czasy z mojej pracy sprzed wielu lat w Ministerstwie Finansów, ten dług był nominalnie dużo niższy i od wielu lat przewijała się prawie taka sama kwota około 30 mld zł obsługi. Mimo większego długu ta kwota jest niższa, więc te koszty obsługi długu są troszeczkę niższe.

Jeżeli chodzi o kwestię, że lepiej byłoby finansować inwestycje, to jak najbardziej pełna zgoda. Zgadzam się, również chciałbym na inwestycje i jeżeli chodzi o przekazane uczelniom obligacji – 3 mld, podkreślam, one poszły na inwestycje, ale tu odniosę się troszeczkę polemicznie. Nie wierzę w to, że dług brytyjski, który przekroczył 100% PKB, idzie w tej chwili na inwestycje i wydatki prorozwojowe. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Jedno, pani przewodnicząca.

Poseł Izabela Leszczyna (KO):

Nie. To znaczy, cieszę się, że zgadzamy się, jeżeli chodzi o inwestycje, ale nie wiem, czy ja dobrze zrozumiałam. Powiedział pan, że nie możemy się porównywać do krajów, które mają wspólną walutę. Czy pan minister chciał sugerować, że jednak korzystniej byłoby, gdybyśmy przyjęli walutę euro? To jest pierwsze moje pytanie. Drugie. Czy pan minister mógłby skomentować 419 milionów nagród dla rządu PiS z 2019 r? To jest informacja Najwyższej Izby Kontroli. Nie, tylko tak delikatnie.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Oczywiście. Absolutnie nie jest to kwestia jakiejkolwiek dyskusji w sprawie wejścia Polski do strefy euro. Chciałem tylko zwróć uwagę na jedną rzecz, że w euro…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Drodzy państwo, proszę o uwagę, dobrze?

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

…z eurolandem nie możemy się równać. Koszty obsługi długu eurolandu są dużo niższe. Jeżeli mogę, to proszę jeszcze o jedno zdanie pana dyrektora. Natomiast myślę, że kwestia nagród nie ma związku z częścią związaną z długiem. Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, to jeszcze pan dyrektor Szczerbak odniósłby się do kwestii finansowania długu.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Długu Publicznego Ministerstwa Finansów Marek Szczerbak:

Dziękuję. Marek Szczerbak, zastępca dyrektora Departamentu Długu Publicznego. Uzupełniając wypowiedź pana ministra, istotny wpływ na koszty obsługi długu ma waluta, w jakiej się go zaciąga. W przypadku Polski zgodnie ze strategią zarządzania długiem i ograniczaniem ryzyka kursowego znacząca część czy większość długu jest zaciągana w walucie krajowej w złotych. Jeżeli chodzi o koszt finansowania z kolei w danej walucie, to przemożne znaczenie ma polityka banku centralnego. Polityka Europejskiego Banku Centralnego już od wielu lat to jest polityka ultra niskich, praktycznie zerowych, a właściwie ujemnych stóp procentowych. To z czegoś wynika. To raczej wynika z tego, że była taka konieczność prowadzenia niestandardowych operacji w celu wpierania gospodarek strefy euro, a w Polsce takiej potrzeby nie było. W związku z tym punktem odniesienia były stopy procentowe polskiego banku centralnego, które były dodatnie. Stąd ta różnica w nominalnych kosztach obsługi długu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, stwierdzam zakończenie dyskusji. Tym samym zakończyliśmy omawianie części budżetowej 79. Szanowni państwo, tym samym stwierdzam, że Komisja Finansów Publicznych przyjęła pozytywną opinię dla części budżetowej 19, 77, 81, 83, 85, 79. Szanowni państwo, na tym kończymy punkt pierwszy dzisiejszego posiedzenia.

Przechodzimy do rozpatrzenia punktu drugiego, a więc rozpatrzenia informacji o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2018 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego z druku nr 401. Panie Ministrze, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, przekładana przez Radę Ministrów informacja o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego stanowi element kontroli stanu finansów publicznych sprawowanej przez Sejm. Jest ona sporządzona od 1998 r. i materiał sta-

nowi wykonanie przepisów art. 46 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne. W 2019 r. udzielono 3 gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę około 6,9 mld zł. Były to dwie gwarancje za zobowiązania zaciągnięte przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ciężar Krajowego Funduszu Drogowego w celu zapewnienia środków na realizację zadań funduszu oraz jedna gwarancja za zobowiązania zaciągnięte przez PKP Polskie Linie Kolejowe w celu współfinansowania inwestycji infrastruktury kolejowej. Potencjalnie niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji wyniosły na dzień 31 grudnia 2019 r. 111 400 000 tys. zł. W 2019 r. Skarb Państwa nie wydatkował środków na spłatę gwarantowanych i poręczanych zobowiązań. Ponadto w 2019 r. Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach programu wspierania przedsiębiorczości udzielił ponad 51 tys. gwarancji w trybie portfelowym na łączną kwotę około 13,9 mld zł. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w świetle powyższych danych wynikających z przedłużonej informacji należy uznać, że poręczenia i gwarancje udzielone przez Skarb Państwa oraz BGK w ramach programów rządowych nie stwarzają zagrożenia dla finansów publicznych i stanowią jednocześnie istotny instrument wspierania procesów gospodarczych głównie w zakresie infrastruktury drogowej oraz kolejowej, jak również działalności sektora MSP. Zwracam się z uprzejmą prośbą o pozytywne zaopiniowanie informacji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, czy mamy jakieś głosy w dyskusji dotyczące tego punktu? Dziękuję. Nie widzę. Pozostaje nam, szanowni państwo, wybrać posła sprawozdawcę do przedstawienia przed Wysokim Sejmem druku numer 401. Proponuję, szanowni państwo na posła sprawozdawcę pana przewodniczącego Tadeusza Cymańskiego. Czy są inne propozycje z sali? Nie widzę. Przepraszam, nieco zaocznie zdecydowałem za pana przewodniczącego, ale mam nadzieję, że pan przewodniczący przyjmie ten zaszczyt. Dziękuję gorąco.

Szanowni państwo, tym samym wyczerpaliśmy porządek obrad Komisji z 11.30. O godzinie 14.00 powinniśmy rozpocząć kolejne posiedzenie Komisji. Mamy już godzinę 14.15, więc proponuję taką dosłownie pięciominutową higieniczną przerwę wracamy o 14:20 na salę. Zapraszam serdecznie.